

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXIX

Kaina 30 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, SPALIS — OCTOBER 30, 1985

Nr. 212

L. K. B. Kronika Nr. 67

Palaimintojo Mykolo Giedraičio jubiliejaus atgarsiai

(Tęsinys)

Šiandien Lietuvoje valstybės remiama bedievybė įstengia toleruoti tik „plytinę“ — medžio ar mūro bažnyčia besirūpinančią „pastoraciją“, o kiekvienas kunigas ar aktyvus pasaulietis, išdrįsiantis parodyti nuoširdesnio rūpesčio gyvosios Bažnyčios žmonių sielose, ypač jaunimo ir vaikų širdyse, ugdytu, apšaukiamas religiniu ekstremistu, valstybiniu nusikaltėliu, trukdančiu „normalių“ valstybės ir Bažnyčios santykių vystymuisi. Tokia ir į ją panaši bedievių peršama pažiūra neretai braunasi ir į bedieviškai valdžiai lojalių kunigų tarpą, kai uolūs gyvosios Bažnyčios ugdytojai vadinami „veikėjais“, chunveibiniais, išsišokėliais ir panašiai. Šiame nūdienos kontekste itin aktualiai skamba vyskupo M. Valančiaus plunksna perduoti testamentiniai Palaimintojo Mykolo Giedraičio žodžiai: „Tėveliai mano, gyvenkit vienybėje ir baimėje Dievo. Mylėkit Viešpatį, mylėkit ir kits kitą. Užlaikykite įsakymus zakono, per savo graudžius pamokslus veskite žmones ant gera. Lai nė valanda nepraslenska be darbo apie išganymą dūšių“.

Ypatingai mūsų sąlygose yra aktualus Palaimintojo Mykolo Giedraičio paliktas heroiško nuolankumo pavyzdys. Būdamas kunigaikščių kilmės, tampa paprastu broliuku vienuolyne. Bakaloro laipsniu baigęs aukštąjį mokslą, ir toliau pasilieka paprasčiausiu bažnyčios tarnu — zakristijonu. Kai žmonės, patyrę apie jo turimas nuostabas antgamtinės dovanas (pranašystės, ligonių gydymo) užplūsta su prašymais, jis save vadina nusidėjėliu ir prašo gerbėjus melstis, kad Dievas jam būtų gailestingas. Kaip ši dorybė reikalinga

mums, gyvenantiems bedieviškoj aplinkoj, kai, norint likti ištikimu Bažnyčios vaiku, reikia atsisakyti svajonių apie aukštus postus, pasaulietinę karjerą, net paprasčiausius mokytojo pareigoms esi netinkamas, jei nori būti viešai savo tikėjimą praktikuojančiu kataliku. Kuo šiaandien gundoma į bedievybės kelią? — Jei vaikai nuolat lankys bažnyčią, aktyviai dalyvaus pamaldose, susigadins ateitį, bus sunkumų, stojant į aukštąją mokyklą ir t.t. Sugundo silpnus, tuos, kuriuos vilioja garbė ir pasisekimas. Reikia tikro krikščioniško nuolankumo, norint atsilaukti nuolat kartojamiems tokio pobūdžio gundymams. Su tais, kurie neturi skonio puikybei, savi-meilei, aukšties postams, bedieviai nesugeba sėkmingai dirbti „ateistinių aiškinamųjų ir propagandinių“ darbų. Nuolankių žmonių nėra kuo gąsdinti, dėl Bažnyčios ir Tautos jie sutinka paimti kryžių — nelaisvės, persekiojimų, paniekos ar pajuokos kryžių...

Kaip praėjusiame amžiuje lietuviška katalikiška spauda apgynė savę išsižadėję, garbės, aukštų postų neieškoję, caro valdžios prielankumu nesusiėgundę lietuviško kaimo knygnešiai, taip ir šiaandien Katalikų Bažnyčios ir mūsų Tautos ateitį apgins tie, kurie, sekdami nuolankų Palaimintąjį Mykolą Giedraitį ir mūsų tyliuosius didvyrius knygnešius, neklaus, kaip bus žemėje atlyginta už auką bei ištikimybę Dievui ir Tėvynei, bet darys visa, ką tik lieps kataliko lietuvių sąžinė. Tokių žmonių bijo bedievybės skleidėjai. Tokiems žmonėms suprantamas ir sekintas Dievo tarnas Mykolas Giedraičio kelias, brangus jo pagerbimas.

(Bus daugiau)

Pastangos išlaisvinti Balį Gajauską

Š.m. spalio 1 d. amerikiečių krikščioniška žmogaus teisių organizacija — Christian Rescue Effort for the Emancipation of Dissidents — CREED — JAV Dirkseno Senato Rūmuose surengė posėdį pradėti žygius už sąžinės kalinio Balio Gajausko išlaisvinimą. Posėdį pradėjo CREED organizacijos pirmininkas, dr. Ernest Gordon, papasakodamas apie Gajausko kalinimą ir paskaitė ištrauką iš jo straipsnio „Taika: žodinė ar tikra?“. Dr. Gordon pasiūlė šiuos veiklos būdus: rašyti prez. Reaganui, kad jis Gajausko reikalą iškeltytų lapkričio mėn. Ženevoje įvyksiantis pasitarime su Gorbachiovu; rašyti Sovietų ambasadoriui Dobryninui Washington; rašyti savo senatoriams ir kongresmenams, kad jie paremtų Gajausko išlaisvinimą; melstis už Gajausko laisvę; ir prašyti savo draugų, kad jie tą patį darytų.

Gajauskui išlaisvinti yra sudaryta komisija — Free Balys Gajauskas Committee —

kurion įeina kardinolas J. Bernardin, senatorius Charles Percy, Aleksander Ginzburg ir kt. Lietuviams atstovauja ALTO pirm. T. Blinstubas ir Liet. religinės šalpos direktorius kun. K. Pugevičius. Ši komisija yra atpausdinusi keturis tūkstančius didelių Gajausko portretų su paaiškinimais apie jo kalinimą ir ragina juos iškabinti bažnyčiose, įstai-gose ar mokyklose.

Žymus sovietų kitamanis Aleksander Ginzburg posėdžio dalyviams papasakojo apie savo susitikimą su Gajausku 1968 metais sovietiniame kalyje, kur jam ypatingo įspūdžio padarė kitų kalinių pagalba Gajauskui.

Kongresmenas Benjamin Gilman (R-NY) tvirtino, kad privati iniciatyva padeda politikiniams, ragino neprarasti vilties dėl Gajausko išlaisvinimo ir priminė, kad JAV Kongrese yra žmonių, kuriems rūpi žmogaus teisių pažeidimai. Keletą žodžių apie Gajauską pasakė sen. J. Kemp žmona, Joanne Kemp.



Popežius Jonas Paulius II priima kredencialus iš Japonijos ambasadoriaus Vatikane Sonoo Uchida. Japonijoje katalikų nedaug, tačiau jie labai aktyvūs ir įtakingi.

Ar ukrainietis laimės laisvę?

New Orleans. — Po ilgų derybų tarp Sovietų Sąjungos ambasados ir valstybės departamento, sovietų jūreivis, kuris bandė pabėgti iš sovietų prekinio laivo Mississippi upėje, buvo perkeltas į Pakrančių Sargybos laivą. Ukrainietis Miroslav Medvid susitiko su valstybės departamento atstovu, puikiai kalbančiu ukrainietiška, Imigracijos ir Natūralizacijos tarnybos valdininku, JAV gydytoju ir oficialiu vertėju. Susitikime dalyvavo ir sovietų ambasados atstovai. Sovietų laivui uždrausta išplaukti, kol šie pasitarimai baigsis. Jūreivis Medvid buvo apžiūrėtas JAV daktaro, rastas lengvas sužeidimas kairėje rankoje, nerasta žymių, kad jis būtų gavęs narkotikų.

Valstybės departamento atstovas iš Europos reikalų skyriaus Tom Switzer švelniai kritikavo žemesnius pareigūnus, kurie nesilaikė nustatytų taisyklių, liečiančių bandančių pabėgti asmenis. Prieš grąžinant jūreivį į sovietų laivą, jis turėjo būti apklausinėtas apie jo intencijas ir pageidavimus.

Laikraščiai, rašydami apie šį Medvidio incidentą, prisina įvykį su Simu Kudirka 1970 m. „Chicago Sun Times“ vedamajame nurodo, kad Washingtonas lyg bijo, kad jūreivio priėmimas gali sugadinti atmosferą Reagano susitikimui su Gorbachiovu. Amerikai nereikia atsispręsti, kad ji — laisvas kraštas. Sovietų filmui, žinios apie Ameriką visada pabrėžia Amerikos judąsias puses. Jei nežiūrėt to, jūreivis, po viso gyvenimo smegenų plovimo, vis dar pageidauja pabėgti į Ameriką, mes turėtume jį priimti, rašo laikraštis. Jeigu tai sugriautų viršūnių konferenciją, tai rodytų, kad sovietai rimtai tokios konferencijos nenorėjo. Jeigu Reaganas pagrįstų viršūnių konferencijos kelią, paaukdamas to jūreivio laisvę, tai į tą konferenciją nebūtų verta važiuoti, nes laisvė — viena iš pagrindinių Amerikos vertybių, būtų begėdiškai palikta užpakaly. Vedamasis pavadinamas „America's duty“.

CREED tarybos narė. Posėdyje dalyvavo nemažas būrys žmonių, įskaitant grupę lietuvių.

(ELTA)

Ok. Lietuvoje mirė kun. J. Uleckas

Spalio 19 d. Kazlų Rūdoje, Vilkaviškio vyskupijoje, mirė a.a. kun. Juozas Uleckas, buvęs Garliavos klebonas ir Aleksoto dekanas. Paskutiniu laiku sirgo ir nebuvo paskirtas parapijiniais darbais. Palaidotas spalio 22 d. Kazlų Rūdoje.

Velionis buvo gimęs 1913 m. rugsėjo 30 d. Kunigu išvėntintas Vilkaviškyje 1937 m. birželio 13 d. Dirbo įvairiose parapijose. Tai jau dvidešimt pirmas okupuotoje Lietuvoje ir trečias Vilkaviškio vyskupijoje — šiemet miręs kunigas. Vilkaviškio vyskupijoje jau apie 20 parapijų iš 94 neturi savo kunigo ir aptarnaujamų iš kitų parapijų.

Sovietai išleidžia Sacharovo žmoną

Hamburgas. — Vakarų Vokietijos laikraštis „Bild“ paskelbė gautą iš patikimų sovietų šaltinių žinią, kad Andrejaus Sacharovo žmona Yelena Bonner buvo pakviesta į Gorkio miesto policijos centrą ir jai buvo pranešta, jog ji gali važiuoti į Vakarų trims mėnesiams. Ji galinti važiuoti, kur nori, kada nori.

Kaip žinoma, Bonner reikalavimas vizos buvo atmestas. Ji siekė medicinos pagalbos savo akims. Sacharovas dėl jos sulaikymo kelis kartus buvo pradėjęs bado streiką.

Vakarų spauda mano, kad sovietų valdžia siekia propagandos sumetimais daryti įspūdį, kad žmogaus teisių pažeidimas nėra Vakarų prasiimanymas. Tuo pačiu sovietų spauda pradėjo plačiai rašyti apie žmogaus teisių pažeidimus Amerikoje. „Pravda“ rašo, jog Amerikoje skubiai statomi koncentracijos lageriai pacifistams. Vien pernai policija suėmė 665,000 žmonių, protestavusių prieš branduolinius ginklus. Laikraštis nesenai rašė, kad Amerikoje yra 30 milijonų elgetų, skurstančių, badaujančių, bedarbių. Darbininkai bijo važiuoti atostogų, nes grįžt gali nerasti savo darbų.

Stebėtojai mano, kad „Pravdos“ puolimai dėl indėno Leonard Peltier kalinimo (už dviejų FBI valdininkų nušovimą) ir kiti kaltinimai prieš pat viršūnių konferenciją siekia atimti argumentus iš prezidento Reagano, kuris planuoja kelti Gorbachiovui žmogaus teisių klausimus Ženevoje.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Grįžęs iš Ženevos po pokalbių su Gorbachiovu prezidentas Reaganas pasakys kalbą jungtinėje Kongreso rūmų sesijoje. Prieš tai jis susitiks Belgijoje ir susitiks su NATO sąjungos valstybių vadais.

— Siaurinėje Karolinoje federaliniai agentai sulaukė du privačius lėktuvus ir suėmė Bhagwan (palaimintąjį) Shree Rajneeshpuram. Čia gyveno 1,500 sektos narių. Visame pasaulyje tokių „guru“ sekų esą apie 500,000. Jie perėmė balsavimuose Antelope, Oregon miestelio valdžią. Sekta neseniai suskilo, svarbiausi Oregono veikėjai išvažiavo Europon. Oregono iškeltose byloje kaltinami aštuoni sektos vadai, jų tarpe ir pabėgusi Vakarų Vokietijon Ma Anand Sheela, 35 m. „guru“ sekretorė. Guru bandė pabėgti nuo kaltinimų į Bermudą, tačiau Siaurinėj Karolinoj buvo sulaikytas.

— Prezidentas Reaganas pirmadienį susitiko su keturių iš šešių Libane pagrobtų amerikiečių įkaitų šeimomis.

— Popežius Jonas Paulius II Vatikane priėmė žydų delegaciją ir paminėjo 20 metų sukaktį nuo Antrosios Vatikano tarybos dokumento „Nostra Aetate“ paskelbimo. Dokumentas paskelbė, kad katalikų Bažnyčia negali laikyti žydų tautos atsakinga už Jėzaus nužudymą. Buvo pasmerktas antisemitizmas, neapykanta žydams ir pabrėžta krikščionybės giminystė su judaizmu.

Nauja komunistų partijos programa

Maskva. — Penktadienį Maskvos „Pravda“ skirta naujai komunistų partijos programai. Tokių programų praeityje buvo tik dvi. Pirmoji paskelbta dar carų laikais 1903 m. Tuomet bolševikų partija planavo tik nuversti carų valdžią ir įvesti proletariato diktatūrą. Antroji programa buvo skelbta jau po revoliucijos 1919 m. Joje buvo kalbama apie socializmo kūrimą. Trečią programą paskelbė Chruščiovas 1961 m. Dabartinė Gorbachiovo programa tėra Chruščiovo planų pataisymas, perrašymas, išmetus jo „fantazijas“, strategines formules, kurių nepateisino gyvenimo praktika.

Programa užima šešis su puse „Pravdos“ puslapių. Programoje išmestas Chruščiovo tvirtinimas, kad jau dabartinė tarybinių žmonių generacija gyvens komunistinėje valstybėje. Pripažįstama, kad tas tikslas priklausys nuo materialinio ir dvasinio visuomenės išsivystymo. Dabar sovietų liaudies gyvenimo „išsivystusio socializmo“ sistemoje.

Gorbachiovas savo kalbose pabrėžė programos praktiškumą, atmesdamas buvusios programos „gražbylystę“. Chruščiovas pranašavo greitą kapitalizmo subyrėjimą, teigė, kad iki 1980 m. sovietai pralenks Ameriką, liaudis gyvens „pilname komunizme“, turės pakankamai sveiko, aukštos kokybės maisto, turės pakankamai butų, žmonių amžiaus vidurkis pakils. Sovietų piliečiams nereikia nė aiškinti, kad tie tikslai dar nepasiekti.

Dabartinės programos projekte irgi duodami konkretūs uždaviniai. Iki šimtmečio galo planuojama padidinti pramonės produkciją. Darbo našumas per 15 metų turi pakilti 150 nuoš. To bus siekiama stiprinant darbo drausmę, technikos pažangą ir geresnį organizuotumą partijos ir vyriausybės darbe.

Kiek reformuotas žvilgsnis į kapitalizmo žlugimą. 1961 m. programoje sakoma, kad kapitalizmas jau prinekęs proletariato revoliucijai. Dabartinis projektas, kurį patvirtino partijos centro komitetas ir turės priimti partijos kongresas vasario 25 d., sako, kad kapitalizmas, nors pasmerktas žlugti, visą laiką manevruoja prisitaikdamas prie besikeičiančių aplinkybių. Kapitalizmas dar stiprus ir pavojingas, teigia naujoji partijos programos redakcija. Augant pasaulio socializmo įtakai, darbo klasės žmonių kova priverčia kapitalizmą daryti nuolaidas, gerinti darbininkų gyvenimo sąlygas, didinti atlyginimus ir socialinę apsaugą. Tai daroma vienu tikslu — išlaikyti kapitalo dominavimą, sako ma programoje.

Programoje yra ir tarptautinių santykių skyrius. Sakoma, kad ateityje teks nugalėti pasaulio suskaldymą į Varšuvos ir Nato karinius-politinius blokus. Pasaulio saugumui garantuoti svarbu žengti svarbių žingsnį ir detantę. Pirmiausia teks visiškai išjungti kosmosą iš ginklų varžybų. Ginklavimasis yra didžiulis tautinių resursų švaistymas, tačiau Sovietų Sąjunga neieš panaikinti dabartinę jėgų pusiausvyrą.

Programos įžangoje sakoma: „Gyvenimas patvirtino trečiosios programos pagrindinio turinio teisingumą. Per praėjusį amžių ketvirtį Tarybų šalis pažengė toli į priekį visomis komunizmo kūrimo kryptimis“.

Gorbachiovo programa sako, kad daugiausia dėmesio reikia skirti klausimams, kaip intensyviai gamybą, didinti organizuotumą ir stiprinti drausmę visuose daruose, tobulinti darbo stilių.

„Pravda“ skelbia, jog svarbu, kad kiekvienas tarybinis žmogus gerai suprastų partijos programinius tikslus ir uždavinius, mūsų vidaus ir užsienio politikos prasmę, giliai suvoktų objektų būtinumą žymiai paspartinti socialinį — ekonominį visuomenės vystymą.

Stebėtojai mano, kad tarybinis žmogus supranta, jog ateityje jam teks dar sunkiau dirbti, dar daugiau klausytis nuolatinių partijos agitatorių raginimų „pasitempti“.

KALENDORIUS

Spalio 30 d.: Alfonsas, Zenobia, Minvains, Validė.
Spalio 31 d.: Volfangas, Liucilė, Mąstvilas, Tanvilė.

ORAS

Saulė teka 6:19, leidžiasi 4:49.
Debesuota, temperatūra dieno 59 L, naktį 44 L.

SKAUTYBĖS Klaidos

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĖ

Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

II-ji TUNTININKŲ KONFERENCIJA

LSS Seserijos ir Brolijos rengta II-ji Tuntininkų konferencija, įvykusi spalio 12-14 dienomis netoli Clevelando esančioje Beaumont stovyklavietėje, sutraukė vadovus, esančius iš Kanados, Atlanto, Ramiojo Vandenyno Vidurio ir net Europos rajonų. Programą paruošė ir vedė Vyriausių Skautininkų pavaduotojai — Marytė Vasiulskienė ir Algis Senkus. Dalyvavo daugiau negu 40 asmenų.

Registraciją tvarkė Danutė Belzinskienė, informaciją vietoje — Albina Petukauskienė, svečių sutikimą — Jadvyga Budrienė ir jų priėmimą — Julija Taorienė, talkinant klevlandiečiams sesėms ir broliams. Kaip ir visada — konferenciją nutraukose jamžino Vladas Bacevičius.

Tuntininkų konferencija prasidėjo iškilminga sueiga „40 metų skautavimas už tėvynės ribų“, toliau nagrinėjant temas — „Informacijos priėmimas-perdavimas; tvarka ir drausmė skautiškoje šeimoje“, „Tuntininko pareigos, privilegijos ir saviaukla“, „Tunto knygu vedimas“, „Vadovų lavinimas tunto ribose“, „Gintaro-Ažuolo mokyklos“, „Pakeliamai ir apdovanojimai“, „Ideologija ir įstatai“, „Skautininkai - skautininkės tunto veikloje“, simpoziumas — „Lietuvių kalbos vartojimas“, „Lietuviškosios Skautybės fondas“, „Stovyklos planavimas, pasiruošimas, pravedimas“. Prelegentai — Kazys Matonis, Gintaras Plačtas, Stefa Gedgaudienė, Gilanda Matonienė, Česlovas Kiliulis, Vilijus Fidleris, kun. Antanas Saulaitis, SJ, Lilė Milukienė, Irena Meiklejohn, Asta Saplienė, Rūta Žilinskienė, Rasa Silėnaitė, Algis Senkus.

Konferencijos atidarymo maldą skaitė Evangelikų dvasios vadas kun. Algimantas Žilinskas, o sekmadienio šv. Mišias atnašavo kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Laužo programą vedė Vida Gasperienė, reta viešnia iš Anglijos, ir Danutė Fidlerienė iš tolimosios Kanados.

Jau penktadienio vakare susirinko didelė dalis iš dalyvaujančių pusšimčio vadovų.

Iš Ne visi buvo seni pažįstami, ne visų buvo vienoda patirtis ar polėkiai. Tačiau vienas ir tas pats siekis, ta pati idėja buvo tarytum skautiškoji magika, iš karto apjungusi visus. Smagu buvo stebėti šypsenos palydimą besitiesiančių kaire, su džiugiu atvykstančių ir sutinkamus svečius. Už miesto ribų, natūralios gamtos aplinkoje, atrodo, yra daug lengviau nusikratyti formalumo ir leist kalbėti širdžiai. Neilgai truko, kol patalpa užsipildė tarytum bičių avilio užėsiu. Užkandė, žodis-kitas ir — jau laikas poilsui po kelionės, pasileikant tik budintiems šeiminiškams.

Šeštadienio programa prasidėjo laiku, savo charakterį išlaikydama per visą savaitę: neraginant būti laiku ir vietoje!

Nemažiau džiugino ir tikrai skautiška nuotaika: intensyvi — bet be įtampos: rimta — tačiau lengva savo žaismingumu, nagrinėjant klausimus tiesiai ir realiai, aiškiai laikantis pozityvaus sprendimo išeikojimo. Atskiri Brolijos Seserijos posėdžiai davė progos specifinių reikalų diskusijoms — pasitarimui, išsklausymui — pasisakymui.

Vakaronė, iliustruota kanojų kelionių skaidrėmis, tarytum išjungė supančias sienas, atverdama begalę erdvę ir tolius, pažadindama ilgės siekti, grožio ieškojimai, o gal net ir vertybių pirmumo klausimo pasvarstymui. Šiltai buvo priimtas pasiūlymas organizuoti didesnę kanojų (canoe) išvyką vyresniesiems skautėms ir skautams, žinoma, pirmiau tam tinkamai pasiruošus, pasinaudojant ekspertų vadovų patirtimi, yra galimybė pradėti tai jau ateinančią vasarą.

Improvizuoto lauko programa išdildė paskutinį „generacijų skirtumų“ šesėlį, jeigu toks buvo! Po tradicinės rimties uždegant laužą ir įvairiųjų žvakių liepsnelių virpesių simboliniai apjungus visus seses ir brolius, kur jie bebūtų, samojus ir humoras liejosi su daina. Laisva improvizacija vietoje atvėrė retai tematomą nuostabią



II-sios tuntininkų konferencijos dalyviai.

Nuotr. V. Bacevičius

vadovų žmogiškąją pusę ir kūrybinių taiklumo buvo paliestos eilinių dienų aktualijos, konferencijos susumavimas, asmeniniai „išitikinimai“, net gi ir prisimint mēginta buvo per-kas-per-at-per-spės per-dai-per-ną per-siā?!

Ir taip nejučiomis dingo ribotos valandos. Supintų rankų rate, subtilia skautų vakaro malda baigėsi diena. Smagu pilnai būti skautiškos šeimos dalimi...

Pilna ir turininga, tikrai šeimyniška II-ji Tuntininkų konferencija baigėsi pirmadienį renginio įvertinimu ir iškilminga baigiamąja sueiga, pravesta Laimutės Kiliulienės.

Užtikrinta liko — nesvyruojąs ryžtas darbo testinimui, bekompromisinis įsipareigojimas lietuviškos išlaikymui ir skautybės principų įgyvendinimui. Artėjantis 70 metų jubiliejus ir Tautinė stovykla 1988 metais — tiesioginė užduotis pasiruošimui ir reprezentacijai — bus rėmai veiklos koordinavimui.

Nuoširdaus ir prasmingo pabėdramavimo sustiprinti II-sios Tuntininkų konferencijos dalyviai skirstėsi pilni įspūdžių, žadėdami savo entuziazmą paskleisti vietovėse. Geriausios sėkmės jiems ir rengėjams — padėka!

(sS)

„AUŠROS VARTŲ“ TUNTO SUEIGA

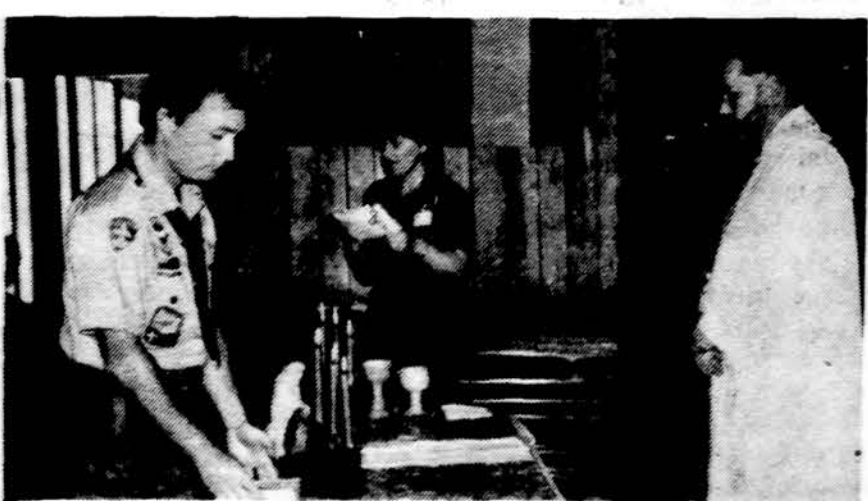
Chicago „Aušros Vartų“ skautų tunto sugrįžimo iš stovyklos sueiga įvyks sekmadienį, lapkričio 3 d. Sueiga bus pradėta šv. Mišiomis 10 val. ryto Jaunimo centro maž. salėje. Po Mišių ten pat vyks smagi postovyklinė sueiga. Visoms narėms dalyvavimas privalomas. Visos dalyvauja uniformuotos. Tėveliai ir svečiai maloniai kviečiami. Dar neskautaujančios lietuvių kilmės mergaitės yra kviečiamos atvykti į sueigą ir įsijungti į skautišką veiklą „Aušros Vartų“ tunto sesių gretose.

KAS ŽINO

Ankstyesnėje „Vėtrungės“ laidoje minėjome burlaivio „Budžio“ tragišką likimą ir su juo žuvusių jūrų skautų pavardes. Neturėjome jų vardų, todėl prašėme žinančių atsilipti.

Atsiliepė brolis j.v.s. Leonas Knopfmilleris. Jis mums pranešė, jog gerai pažinojo Vincą Šidlauską, kuris buvo tikrai geras jūrų skautas. Ačiū broliui Leonui! O kokie Amulevičius ir Jasiukaite vardai? Praneškite „Vėtrungės“ redaktorei j.s. D. Blyaitienei, 6949 So. California, Chicago, IL 60629.

Nuotr. V. Bacevičius



Šv. Mišias II-je tuntininkų konferencijoje atnašavo v.s. kun. Antanas Saulaitis, auką atnešė Clevelando skautų tunto tuntininkas s. Remigijus Belzinskis, giedojo Anglijos rajono vadovė vyr. skautė Vida Gasperienė.

Nuotr. V. Bacevičius

SĖKMINGOS DRAUGININKŲ STUDIJŲ DIENOS

JAV Vidurio rajono vadovybės spalio 26-27 dienomis pravesť draugininkų studijų dienos buvo sėkmingos — pasižymėjo darbingumu ir visus dalyvius apjungiančia broliškumu—seseriškumu dvasia.

Studijų dienų užsiėmimai vyko netoli Chicago, Lemon-to miestelyje esančiuose erdviuose Ateitininkų namuose ir juos supančioje gamtoje. Oras pasitaikė gražus ir šiltas, todėl ne vien laužas, bet ir dalis užsiėmimų ir pašnekesių vyko lauke.

Namų šeiminiškai Linas ir Milda Tallat Kelpšai buvo tikrai nuoširdūs, svečiai ir paslaugūs. Studijų dienose numatytų pašnekesių, parodomųjų sueigų, laužo, vakaronės ir kt. vedėjai buvo gerai pasiruošę ir savo įsipareigojimą atlikti programos dalis pravedė įdomiai, sumaniai ir išradingai. Aišku, didelės

padėkos nusipelno ir šeiminiškės pareigos apsiėmusi ir jas puikiai atlikusi Audronė Tamulienė, skaniai ir šiočiai maitinusi gausų būrį geru apetitu pasižymintį jaunimo ir jų vadovus. O būrys buvo tikrai gausus — už stalo sėdosi 56 asmenys — 45 kursantai, tės ir 11 kursų vedėjų bei administracinių darbuotojų. Kursuose dalyvavo daugiausia: čekiečiai skautai ir skautės, bet buvo po keletą ir iš Detroito bei Clevelando, o viena sesė atvyko net iš Omahos.

Sveikintinas Vidurio rajono vadovybės ryžtas šiuos kursus organizuoti ir pravesť, nes tokios apimtys jaunimo susibūrimai, kur drauge dirbama, žaidžiama, meldžiama ir bendraujama, dalyvius praturtina žiniomis, pratina reikšti mintis ir nuomones, moko diskutuoti reikalus ir daryti protingas išvadas, o svarbiausia — suartina visus ir deda pagrindus geresniam asmeniniam ir vienetų bendradarbiavimui.

MIRTIS SKAUTIŠKOJE SEIMOJE

Mus pasiekė žinia, kad spalio 15 d. Floridoje mirė j.v.s. Leonas Knopfmilleris, daugelį metų labai veikliai reiškęs jūrinės skautijos veikloje. Liko nuliūdusi žmona ir duktė su šeima. Liūdi jo ir jūrinė lietuvių skautija.

SKAUTININKŲ SUEIGA

Chicago skautininkų draugovės sueiga įvyks pirmadienį, lapkričio 4 d., 7 val. vak. pas v.s. Mariją Ročkuvienę, 2901 West 71st., Chicagoje. Prašoma atsinešti nario mokestį už 1986-sius metus. Kviečiamos visos Chicagoje ir apylinkėse gyvenančios skautininkės sueigoje dalyvauti.

AKADEMIKĖS KVIEČIA

Akademikų skautų draugovė Chicagoje kviečia visas naujas universitetų studentes dalyvauti susipažinimo arba tiktai geras jūrų skautas. Ačiū broliui Leonui! O kokie Amulevičius ir Jasiukaite vardai? Praneškite „Vėtrungės“ redaktorei j.s. D. Blyaitienei, 6949 So. California, Chicago, IL 60629.

„PUOTA JŪROS DUGNE“

Tradicinės Chicago jūrų skautijos pobūvis „Puota jūros dugne“ šiemet ruošiamas šeštadienį, lapkričio 9 d., 7 val. vak. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Bus įdomi jūreiviska programa, puiki vakaronė, šokiai, laimėjimai ir kt. Vakaras ruošiamas jūrų skautų, tū jūriniam skautavimui paremti. Kviečiami visi broliai ir sesės skautininkai, kės, vadovai, vės, tėveliai ir suaugę skautiškų šeimų nariai. Dėl dalyvavimo kreiptis į j.s. L. Kupcikevičį, tel. 434-9766 (dieną), arba 476-3875 (vakarais). Nedelsiant rezervuokite vietas.

SKAUTIŠKAI ĮVYKIAI Chicagoje

Lapkričio 3 d. — „Aušros Vartų“ tunto sueiga Jaun. centro maž. salėje.

Lapkr. 9 d. — „Puota jūros dugne“ — jūrų skautininkų sėdosi 56 asmenys — 45 kursantai, tės ir 11 kursų vedėjų bei administracinių darbuotojų.

Lapkr. 17 d. — v.s. Prano Nedo mirties metinių minėjimas. Šv. Mišios Tėvų jėzuitų koplyčioje ir minėjimas Jaun. centre. Rengia Chicago skautininkų-kių Ramovė.

Gruodžio 15 d. — Visų tuntų bendra kalėdinė sueiga Jaun. centro didž. salėje.

Sausio 26 d. — Chicago jūrų skautų, tū bendra iškilminga Klaipėdos dienos sueiga.

Kovo 2 d. — Kaziuko mugė Jaunimo centre.

Balandžio 19 d. — Vydūno Jaunimo fondo 35 m. veiklos minėjimas.

Balandžio 27 d. — Visų tuntų bendra iškilminga šv. Jurgio dienos sueiga.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pasto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atlymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metama 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00, šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už eklibimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Sumedžiagintas ir sumechanintas žmogus lengviau pasiduoda blogio įtakai, nes, perdėdamas medžiagos vertę ir prasmę, jis nuvertina dvasios pasaulį ir atsisako jo pagalbos.

B. Markaitis

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOŠ CHIRURGIJA
(augliai nuimami ofise).
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val.: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS
Akusieria ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7;
antr. ir penkt. 10-4; šest. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000,
Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
SPECIALYBĖ VIDAUS IR
KRAUJO LIGOS
Nechirurginis išsiplėtusiu venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

Tel. RE-liance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvės gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šest. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
Išskyrus treč. šest. 12 iki 4 val. popiet

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tamasonio ofisa perėmė
DR. S. LAI
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

776-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAI)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3 - 5
kitos pagal susitarimą

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽILIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą



Chicago „Lituanicos“ skautų tunto tuntininkas S. Gintaras Plačtas praveda pašnekesį II-je tuntininkų konferencijoje.

Nuotr. V. Bacevičius

Kitataučių talka

LAISVĖS SIEKIMUOSE

Mūsų tautos priespaudos ir vergijos naktį susilaukiamie ir šokių tokių guodžiančių prošvaisčių. Atsiranda žmonių ir sąjūdžių, kurie ryžtasi atskubėti mums su savo parama.

JAV Kongreso žmogaus teisių grupė drauge su CREED (Christian Rescue Effort for the Emancipation of Dissidents) Washington, net ir senato rūmų salėje suorganizavo susirinkimą šūkiu „Išlaisvinti Baltą Gajauską“. Į tą pasitarimą buvo įtrauktas ir plačiai žinomas buvęs politinis kalinys Aleksander Ginsburg, kuris sutiko čia papasakoti apie savo susitikimus su Baltu Gajausku kalėjime ir parodyti vaizdžius su Baltu Gajausku, taip pat parodyti ir salptai laikomas pamaldas. Plačiai buvo paskleisti įspūdingi lapeliai, garsinantieji to sąjūdžio „išlaisvinti Baltą Gajauską“ užmojus.

Sesėlė Ann Gillen, sąjūdžio National Interreligious Task Force Chicagoje egzekutyvinė pirmininkė, savo plačiai skleidžiamuose biuleteniuose dažnai primena kalinamus lietuvius ir emėsi kelti balsą, kad tikintiesiems būtų grąžinta Klaipėdoje pasistatytą ir okupuojamą valdžios atimta bažnyčia.

Amerikoje yra keli aktyvūs Helsinkio komitetai. Minint 10 m. sukaktį nuo Helsinkio susitarimų jie paskelbė plačią apžvalgą apie likimą žmonių, už geležinės uždangos susibūrusių ir vadinamus Helsinkio komitetus, siekiančius kad būtų įgyvendinti Helsinkio priimti susitarimai, garantuojantieji žmogaus teises. Čia jie skelbia, kad daugiau kaip šimtas žmonių buvo įsijungę į tuos Helsinkio komitetus už geležinės uždangos. Iš jų 51 uždarytas į kalėjimus, psichiatrinės ligoninės, nublokšti ir tremti. Vienas nužudytas tariamoje automobilio nelaimėje. Dvidešimt kitų, laikyti kalėjimuose, dabar išleisti, bet gyvena policijos priežiūroje ir nuolatiniame pavojuje. Septyniolika emigravo į Vakarus, vengdami persekiojimų.

Leidiny apžvelgiamas atskirai įvairių Helsinkio komitetų už geležinės uždangos likimas Maskvoje, Ukrainoje, Armėnijoje, Gruzijoje, o taip pat ir Lietuvoje suglaustai aptariamas likimas Baltu Gajausku, Viktoro Petkaus, Vytauto Skuodžio, Algirdo Statkevičiaus. Išryškintas ir kitų likimas: Mečislovo Jurevičiaus, Vytauto Vaičiūno, nužudyto kun. Pr. Laurinavičiaus, vėžiu mirusio kun. K. Garucko. Suminima ir mirusioji Ona Lukauskaitė-Poškienė, skelbiama ir apie vakarus pasiekusius Eitaną Finkelsteina ir Tomą Venclovą. Net ir pridėtos nuotraukos Vytauto Skuodžio, kun. Alf. Svarinsko, Viktoro Petkaus.

O kiek yra pvenių ir grupių Europoje ypač Vokietijoje ir kitur, kurie su dideliu pasiaukojimu garsina pasauliui tuos mūsų kovotojus dėl žmogaus teisių, keldami reikalavimus, kad jie būtų išlaisvinti. Tame pat Helsinkio komiteto leidinyje yra specialus skyrelis apie Tikintųjų teisėms ginti komitetą Lietuvoje, suminint kun. Alfonsą Svarinską, kun. Sigitą Tamkevičių ir duodant jų adresus dabartiniuose lageriuose.

Apžvelgiamas plačiau, informuojant ir apie jų liudnį likimą, už geležinės uždangos susidariusios rytingų žmonių komisijos tirti piktnaudžijimus psichiatrinės ligoninėse, ginti adventistų teises, budėti dėl pentekostalų likimo,

rūpintis baptistų kaliniais, globoti invalidus, ginti tikintuosius ir Bažnyčią. Tai vis atskiri komitetai, susidarę nepaisant sunkių komunistinių persekiojimų, daug nukentėję.

Džiaugdamiesi, kad laisvojo pasaulio kitataučiai kaskart daugiau kreipia dėmesį į prislėgtų lietuvių kančias, mes turime veržtis į prieinamesnius kitų sąjūdžius, ieškodami pagalbos okupuotų komunistų priespaudoje esantiems lietuviams. Jau yra pavykę gauti Amerikos veteranų sąrašų užtarimą. Verta klabenti ir civilinių teisių sąjūdžio vadovybė. Gydytojai turėtų kelti JAV gydytojų pasitarimuose apie priespaudą kenčiančius Lietuvos gydytojus. Advokatai galėtų amerikiečių advokatų pasitarimuose ieškoti pagalbos kalinamam JAV piliečiui Skuodžiui. JAV mokyklose dirbantieji mokytojai gal galėtų rasti būdų mokytojų susirinkimuose iškelti okupuotos Lietuvos mokytojų kančias. Visi, ir visur krutėjame, nepasilikdami tik savybėje, stengiantis ir pagalbai kenčiantiems lietuviams įtraukti kuo daugiau ir kitų tautų žmonių bei sąjūdžių.

Turime gana daug draugų Washington, ypač Atstovų rūmuose ir Senate. „Congressional Record“ labai dažnai spausdina apie jų pastangas ginti žmogaus teises, pakartotinai primenant ir lietuvius.

Lietuvos laisvinimo besirūpinantieji mūsų veiksniai pavergtos tautos reikalus stengiasi priminti artėjančiai Reagano — Gorbaciovo konferencijai. Kiekvienas veikia atskirai. Gal tas ir gerai — gaus pakartotinus priminimus. Pagrindė lie ties svarbiausia tuos pačius dalykus. Helsinkio susitarimų akivaizdoje, kada buvo priimta svarbių nutarimų dėl žmogaus ir tautų laisvės, dabar turi būti paleidžiami politiniai, ideologiniai ir religiniai kaliniai iš lagerių ir psichiatrinų ligoninių. Turi būti atidarytos dury emigracijai, kad galėtų susivienyti išskirtos karo metu šeimos. Turi būti nutraukti religiniai persekiojimai, pilnai pripažįstant žmonėms sąžinės ir tikėjimo laisvę. Prašoma sustabdyti rusifikaciją, kuri stipriai reiškiasi Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Taip pat prašomas Reaganas paveikti Gorbacių, kad nustotų siųsti į Afganistaną Lietuvos vyrus. Okupantas neturi teisės mobilizuoti užgrobtos krašto jaunimą, o tuo labiau neturi teisės jį siųsti į grobuoniškus karus, kuriais tik siekiama išplėsti Maskvos turimą kolonialinę imperiją.

Mūsų vadovai savo JAV vyriausybę nukreiptuose memorandumuose primena apskritai neteisėtą Lietuvos okupaciją, krašto inkorporavimą į Sovietų Sąjungą, ko Amerika nepripažįsta. Reaganas yra prašomas priminti, kad Sovietų Sąjunga išvestų savo įgulas iš Lietuvos. Tegul gyventojai tvarkosi pagal Helsinkio priimtą laisvės apsisprendimo teisę, o Lietuvos žmonės jau savo nepriklausomybės deklaracija 1918 m. ir savo laisvės kovomis bei laisvą demokratiskai tvarkomą valstybę gyvenimu yra pareiškę savo valią būti nepriklausoma valstybė.

Lietuvos laisvės reikalas mums yra gyvybinis, todėl neturime gailėtis nei laiko, nei lėšų, nei pastangų siekiant savo broliams vėl nepriklausomybės dienų.

Juoz. Pr.

NAUJA VALDYBA — NAUJI PLANAI

JAV LB vienuoliktosios tarybos pirmoji sesija (4)

LIŪDA RUGIENIENĖ

Lietuvių Fondo vadovybės vardu sveikino ir kalbėjo LB valdybos pirmininkas dr. Antanas Razma. Iki dabar LB yra suorganizavęs 3,224,039 dol. pagrindinio kapitalo ir yra paskyręs lietuvių darbams 1,537,586 dol. (didžiausios sumos paskirtos LB darbams). LB ribose veikia ir specialūs fondai. Šiais metais išdalinta 181,000 dol. suma: švietimui ir stipendijoms 91,100 dol., menai — 18,000 dol., moksliniams leidiniams ir ryšių centro ruošimams seminarams — 38,400 dol., visuomenės reikalams — 33,500 dol. Patenkinta tik vienas trečdalis prašymų, planuojama suteikti 500,000 dol., tada iš gautų pajamų bus galima paremti daugumą gaunamų prašymų. Džiaugėsi, kad LB turi nepaprastą pasiekimą visuomenėje ir tikėjosi, jog ir toliau šis pasiekimas bus išlaikytas.

Zina Dresliūtė skaitė naujų narių komisijos pranešimą, tai planą „Vyčių Žygis“, angliškai — „Operation Vytis“, paruoštą komisijos pirm. Igno Budrio. Šio „Vyčių Žygio“ tikslas yra „pasinaudojant proga, kurią suteiks 1987 metais įvykstantieji minėjimai Lietuvoje, Romoje, ir išsivijoje, pasiekti 200,000 save skaitančius lietuviams asmenis su informacija apie Lietuvą ir lietuvius ir patraukti jų 10% arba 20,000 prie veiklos lietuviškam reikalui“. (Idėja dr. Elono Vaisnienės, pristatyta praėjusioje sesijoje). Siūloma, kad apylinkės sudarytų šiam reikalui komitetus ir rinktų adresus iš telefonų knygų, aukų, organizacijų sąrašų. Surinkus 200,000 lietuvių adresų, pradėti jiems siuntinėti informaciją. Vėliau būtų rengiami masiniai susirinkimai, steigiamos naujos apylinkės ir gausiai dalyvaujama Lietuvos krikšto sukakties minėjimuose. Įtraukus lietuviškai nekalbančiuosius į veiklą, reikėtų pakeisti kai kurias LB veiklos formas, tačiau to nesibijoti, nes tik visi drauge dirbdami išsilaikysime. Visa tai kainuotų apie 240,000 dol. „Jei bijosime išlaidų, rezultatai atitiks mūsų baimę“.

Pasinaudojęs šio projekto pristatymo proga, Mykolas Drunga perskaitė iš Lietuvos Vyčių pirmininko Frank Petrausko gautą laišką, kuriame rašoma, jog vyčiai laukia iš

LB naujų idėjų ir tikisi ateityje glaudžiau bendradarbiauti.

Paskutinįjį pranešimą X-tosios tarybos prezidiumo vardu darė dr. Kazys Ambrozaitis apie savo kadencijos veiklą. Prezidiumą sudarė 5 asmenys, tačiau vienas asmuo vėliau pasitraukė. Darbas ėjosi sklandžiai. Turėta 18 posėdžių. Būta problemų su įstatų keitimo komisija, bet su visomis kitomis LB institucijomis ryšiai buvo geri. Iš gautų protokolų matyti, kad veikla stipri. Su valdybos pirmininku dažnai tekdavo pasitarti telefonu. Gauta 1,000 dol. prezidiumo reikalams, kurie išleisti pasteno klaimams ir kopijų padauginimui. JAV LB tarybai daromi priekaištai, kad dirba vos keletą dienų metų bėgyje, yra neteisingi. Po ilgai užsitęsusių pranešimų atsirado visa eilė klausimų apie įvairias LB veiklos sritis. Kadangi klausimai gali būti statomi visiems pranešėjams nesvarbu kokia eiga, tai klausytojai yra labai sunku diskusijas sekti ir beveik neįmanoma jas tiksliai aprašyti, todėl eisiu prie trečiojo posėdžio, įvykusio 5 val. vakare. Šio momento sesijoje buvo nekantriai laukiama, nes turėjo įvykti JAV LB organų rinkimai: krašto valdybos pirmininko, garbės teismo, kontrolės komisijos, tarybos prezidiumo. Nominacijų komisijos pirmininkas Romualdas Bublys pranešė, kad į pirmininkus buvo gauti sutikimai iš trijų kandidatų: Algimanto Gečio, Tomo Remeikio ir Jono Urbono. Prieš vykdant rinkimus, kandidatams buvo leista po penketą minučių pasisakyti. Alfabetine tvarka pirmasis kalbėjo Algimantas Gečys iš Philadelphia. Prisistatė kaip inžinierius ir ilgametis LB darbuotojas. Kalbėjo dviejų asmenų vardu ir turėjo naują pasiūlymą: „Treji metai pareikalauja ypatingo pasiaukojimo pareigas gerai atlikti. Esu nuomonės, kad reikėtų trumpinti kadencijos terminą. Už tai aš šiandieną noriu prašyti, kad paremtumėte naują planą, vadinčią grįžti su inžinierium rašytoju Vytautu Volertu esame sutarę, čia turiu jo sutikimą, kad kandidatuosis į krašto valdy-

bos pirmininkus ir pirmininku būsiu pusantrų metų. Po to inžinierius Vytautas Volertas perims likusią kadencijos dalį ir aš jo valdyboje eisiu pirmininko pavaduotojo pareigas“. Apie savo programą jau neturėjo laiko kalbėti.

Kitas kandidatas buvo dr. Tomas Remeikis iš Chicago, politinių mokslų profesorius, kartu savo profesiją praktikuojas LB eilėse. Tuojau reagavo į A. Gečio pasisakymą: „Trejų metų kadencija yra reikalinga išvystyti vieną ir produktivią veiklą, be ypatingų organizacinių perversmų, dvigalyvystės visuomenės problema, tačiau esama liuanistinio silpnėjimo laikotarpį. Šiule atkreipti dėmesį į visą eilę problemų, surištų su šia situacija. Nors turime nemažai jėgų, tačiau jų tiksliai ir efektyviai neišnaudojame, pvz. kultūros srityje neturime jokios kritikos, „nesprendžiame, kas yra svarbu ir kas yra gyvybinga mums ir mūsų tautai, o darome, ką tik išmanome, ką tik kas sugestijuoja“. Politinėje srityje ne visada aiškūs prioritetai: „Mes turime išsivijos interesus, bet reikia žiūrėti, kad tie išsivijos interesus nenusvertų Lietuvos interesus, kad būtų atitinkamas balansas. Dažnai tas balansas būna nenaudingas Lietuvos reikalui“.

Paskutinis kalbėjo iš Detroito Jonas Urbonas, kuris yra mechanikos inžinierius, LB eilėse dirba jau nuo jos kūrimosi dienų JAV ir Kanadoje. Jam yra tekę eiti įvairias pareigas. Jonas Urbonas taip pat yra aktyvus respublikonas JAV politikoje. Paskutiniojo metu vadovauja JAV LB visuomeninių reikalų tarybai, kurios darbas yra labai platus ir sudėtingas, reikėjo įvairių specialistų jį išvystyti. Kai vadovavo organizaciniams reikalams, turėjo progos užmegzti glaudų ryšį su apylinkėmis, o tas ryšys yra itin svarbus ir, jei bus išrinktas, stengsis atnaujinti. Baigdamas Jonas Urbonas pabrėžė, kad jis pripažįsta demokratiją ir „demokratinę santvarką yra LB stiprybė“. Jei būtų neišrinktas iš LB darbuotojų eilių vistik nepa-



LB vienuoliktosios tarybos prezidiumas. Iš kairės: Alfonsas Dzikas, Zina Dresliūtė, Dalia Kavaliūnaitė ir pirm. Algis Rugienius (nuotraukoje nėra Vaivos Gustienės).

sitrauks.

Toliau ėjo diskusijos. Kiekvienam kandidatui buvo skirta po 12 minučių laiko klausimams ir atsakymams. Balsavimas vyko slapto būdu. Kiekvienas tarybos narių buvo šaukiamas pavardė ir turėjo į dėžutę įmesti balsavimo kortelę. Tokiu būdu visi galėjo susipažinti su naujai į tarybą išrinktais nariais. Reikėtų pastebėti, kad nors į tarybą sugrįžo visa eilė ilgamečių darbuotojų, bet buvo daug ir naujų, džugu, jog jų tarpe buvo mažiausiai jauni. Balsavo 53 tarybiniai. Tuojau paaiškėjo, išrinkti. Balsai pasiskirs: Algimantas Gečys (28), dr. Tomas Remeikis (16) ir Jonas Urbonas (7), susilaukė (2). Kadangi naujojo krašto valdybos pirmininku išrinktas A. Gečys, tai skaitytojams tikriausiai įdomu žinoti, ką jis klausimų metu prieš rinkimus sakė apie savo veiklos planą. Jo pirmasis dėmesys bus skiriamas apylinkėms ir apygardoms, žada artimai dirbti su apygardų pirmininkais.

Vytautas Volertas ir jis lankys apylinkes, patys susipažins su jų problemomis, kad uždaviniai būtų realistiniai. Antrasis dėmesys bus skiriamas jaunimui; pritaria G. Grušo pateiktam planui JS JAV atgaivinti, tačiau tam planui reikia modifikacijos. Pirmininkas žada tartis su ideologinių organizacijų vadovais. „Sujungus ideologinių organizacijų jėgas, buvusiuoju JS pirmininku ir kartu sporto vadovu, mes galėsime JS problemą sėkmingai išspręsti“.

Į garbės teismą balsų dauguma išrinkti: Romualdas Bublys, Edmundas Lenkauskas, Vladas Čyvas, Algis Sirvaitis ir Kazys Ziedonis. Į kontrolės komisiją: Kazimieras Laukaitis, Rasa Poskočimienė ir dr. Antanas Razma. Į XI-tosios tarybos prezidiumą buvo pateikti du

PRANCŪZIJA IR PABALTIJYS

Praėjusią vasarą Baltų studijų puoselėjimo d-jos (AABS) buvęs prezidentas prof. Edgar Anderson vykdė mokslinius tyriminius Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos diplomatinuose archyvuose. Ta proga suėjo į sąlytį su Paryžiaus esančiu Centrinės ir Pietryčių Europos studijų centru, teiraudamasis, ar nebūtų galima artimesnį ateityje suruošti Prancūzijos baltų studijų konferenciją. Apsvarčius klausimą bendrame posėdyje, sutarta, jog 1986 m. lapkričio mėn., ryšium su tada pradedama švęsti Didžiosios prancūzų revoliucijos 200 m. sukaktimi, Paryžiuje įvyks baltų-prancūzų kolokviumas (seminaras). Kolokviumo tema busianti tokia: „Prancūzų revoliucija, Napoleonas ir jų atšvaitais Pabaltijio šalyse“. Į kolokviumą busią kviečiami istorikai bei literatai, tarp jų pagrindiniai prelegentai 5 Prancūzijoje ir 5 JAV gyvenantys mokslininkai. Oficialioji kolokviumo kalba — prancūzų. Visa tai reiškia, kad svarstybos apie Prancūzų revoliucijos veikimą į Pabaltijį užims atitinkamą vietą vieno iš reikšmingiausių pasaulinės istorijos įvykių minėjime, kuriame vienaip ar kitaip dalyvaus visa prancūzų tauta.

KRAŠTAS, KURIAME GYVENAM

Kelionės po Ameriką išpūdžiai

VINCAS ŠALČIŪNAS

7

Saguarai išauga 30-40 pėdų aukščio, o jų amžius siekia 200 metų. Jie auga dykumose ir kalnų atšlaitėse, bet ypatingai jų gausu National Saguro parke, kur jie yra ypatingai glojami. Vietomis jų čia ištisi miškai, kurie pirmą kartą matančiam sudaro nepaprastą įspūdį.

Važiudami link Phoenixo, dar pasukam į šoną pamatyti Casa Grande (Didįjį namą) ir čia esančius griuvėsius, kuriuose prieš 600 metų gyveno Hohokam indėnų gentys. Pastatai būvę statyti iš vietinės „adobe“ medžiagos, kuri panaši į molį, bet išdžiūvusi sukieta lyg cementas, tai plytų išdėginti nereikia.

Kadangi apie indėnai nežinia kur išnyko 15-tam amžiuje, neliko nė žymių, kokiame tikslu jie šį keturkampį pastatė būty statė, bet manoma, kad žmonės jame negyveno. Šiuos istorinius likučius globoja federalinė valdžia. Virš Casa Grande įrengta pastogė, o kiti griuvėsiai impregnuoti, kad nesunykėtų. Kada kitur viduramžių pastatai dar tebėra naudojami praktiškais tikslais, Amerikoje 600 metų griuvėsiai jau yra retenybė.

Ir vėl kalnai iš abiejų pusių, o slėniai švirkštai ir kanalais drėkinami. Kur tik užmatai, stiepiasi medvilnės krūmeliai, o tarp jų viesulais kyla dulkių stulpai. Phoenixą privažiuojam kiek per anksti, tai dar pasukam į South Mountain parką pamatyti

miestą iš aukštai. Į kalną gerokai įkopus, matyti dykuma, už jos — Phoenixas, o dar toliau — kalnai. Oro temperatūra suvirš 100 laipsnių, tai troškulus kankina. Dėl to leidžiamės žemyn pamatyti Arizonos sostinės Phoenixo valdžios pastatus.

Senasis Capitol buvo nedidelis, su žvalvario kupolu ir balta stulpa. Valstijos administracijai išsiplėtus, 1974 m. teko greitai pastatyti modernius pastatus, o senieji buvo paversti valstijos muziejum. Sostinė apžiūrėję, jau leidžiamės į Sun City, kur apsisostime pas mūsų gerus pažįstamus Zakarus.

Donatas ir Viktorija maloniai mus priima, vaišina, pasakoja apie Sun City, o vakare pavezioja po šį didoką, tvarkingą ir ramų pensininkų miestą. Dar nuveža ir į klubą bei parką, kur pensininkai susirenka poilsiauti ar pramogauti. Mieste pastebėjome daug keistokų apelsinų medžių, kurių vaisiai nevalgomi. Bet lietuvių išradingumas surado būdą iš jų pagaminti gardų gėrimą ir marmeladą.

7-ji diena

Sekmadieniais lietuvių susirenka išklausyti šv. Mišias gimtąja kalba, kurias atnauja kun. A. Valiūška, lietuviškos misijos vedėjas. Drauge su savo nuosirdžiais šeiminninkais nuvažiuojam ir mes. Jie mudu pakviečia įsijungti į chorą bendram giedojimui, o Onutę dar prašo solo pagiedoti porą giesmių. Po to visi susirenka kun. A. Valiūškos rezidencijoje, kur parodau skaidrių iš Lietuvos montažą. Malonu buvo tebeti tautiečių dėmesį, atsakyti į jų pasiteiravimus ir girdėti jų nuosirdžių komplimentus. Vakare šeiminninkai dar pasikvietė Ruscekus ir, drauge vakarienai, ir besikalbėdami, net nepajutom, kad atėjo metas pailsėti.

8-ji diena

Šiandien po puikių pusryčių mudu važiuojam

pamatyti National Tonto miškus ir jų įdomybes. Apache Trail kelias raitosi kalnų atšlaitėmis, tai kopdamas aukštyn, tai bėgdamas žemyn. Kartais po kojomis matai gilų prarają, o aukštumoje — pasakiškus reginius. Tai buvo mūsų „krikštas“ keliauti kalnuose.

Uolėti kalnai apaugę krūmais, kreivom pušelėmis ir saguarais, o vietomis tik dykumų krūmokšniais. Pakelės pilnos gėlių. Staiga kalnai atsiremia į Sanke upės slėnį, kuri, keliose vietose pylimais užtvenkta, išsileia į ilgus, žvairus ežerus, kuriuos apninka Phoenixo pramogautojai. Kadangi šiandien „Memorial Day“, ežerai pilni zujančių motorlaivių, valčių ir besimaudančių. Ypatingai gražu iš aukštai žiūrėti į tuos ežerus, kurie tarsi tyčiomis įsprausti tarp uolos kalnų.

Netikėtai prasideda 23 mylios negrįsto kelio, bet negi grįši, kai dar tiek įdomybių prieš akis! Dulketu keliu nusiriam iki Theodore Roosevelt užtvankos, kurios kitoje pusėje tyvuliuoja toli nusidriekęs Roosevelt ežeras. Užtvankos jėgainė gamina elektros energiją Phoenixo miestui ir plačiom apylinkėm, o ežeras drėkina dykumas, jas paversdamas žaliuojančiais laukais. Nuo čia kelias ir vėl grįsta.

Netoliese yra National Tonto paminklas. Tai iš 12-to šimtmečio iškilę Salado indėnų gyvenvietės griuvėsiai kalno pakrausėje, virš kurios išsikišusi didžiulė uola teikdavo gyventojams apsaugą nuo oro ir priesų. Grįstas takas veda iki tų gerai išsilaikiusių griuvėsių, kuriuose kadaise gyveno šeimos, pynė svajones ir rūpinosi savo geroje šiose kukliose sąlygose. Prie tako auga gėlės, kelios rūšys kaktusų ir daug keistų augalų. Visai kitu keliu grįždami, privažiujam statmenai kylančius granito bokštus, kurie aštriomis viršūnėmis bado mėlyną dangų.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

SVIESI ATGAIVA
BOSTONE

„Laisvės Varpo“ radijo valandos vedėjas Petras Viščinis kasmet surengia po du aukšto lygio koncertus. Juose girdėjom tur būt visus mūsų išeivijos dainininkus ir muzikus — vyresniosios kartos ir naujai iškilančius. Spalio 20 d. vėl susilaukėme jaunosios kartos dainos ir muzikos menininkų. Tai Daiva Mongirdaitė, sopranas, Algis Grigas, baritonas, ir pianistas Vytas J. Bakšys. Solistė Daiva Mongirdaitė mums gerai pažįstama, nes ji išaugo ir mokslus baigė Bostone, be to, daug kartų džiaugėmės jos dainavimu. Sol. Algis Grigas iš Chicago — svečias ir mažai kam mūsų apylinkėse girdėtas. Pianistas Vytas J. Bakšys irgi bostoniškis. Čia gyvena jo tėveliai, jo sesutė Milda, gražiai atstovauja lietuviams MIT ir Harvardo universitete. Apie ją neseniai rašėme. Pianistas Vytas Jonas Bakšys yra naujai kylanti muziko žvaigždė. Jis dabar ruošiasi daktarui iš muzikos New Yorke. Be to, amerikiečių organizacija pripažino jį iškiliausiu Amerikos jaunuoliu 1985 m. — Outstanding Young Man of America 1985.

Šis puikus trejetukas atliko žavų koncertą. Daiva Mongirdaitė dainavo: „Išdykės rudėlis“ ir „Išauš pavasaris“ — Budriūno, Algis Grigas: „Tamsioj naktelėj“, „Išėjo tėvelis“, „Oi, augin, augin“ ir „Augo putinas“, — visos St. Simkaus. Tada D. Mongirdaitė: „Gelių žiedai“ (iš op. „Dana“), „Meilės rytas“ ir „Poetas“ — Jul. Gaidelio. A. Grigas: „Mano gimtinė“ ir „Vai, gražu, gražu“ — Al. Kačanausko ir „Visur tyla“ — J. Gruodžio. Duetu D. Mongirdaitė ir A. Grigas: „Aukšiniai lapai“ (iš operetės „Sidabrinė diena“), Br. Budriūno. Po pertraukos A. Grigas dainavo: Ūdrio dainą (iš op. „Pilenai“) — Vyt. Klovos ir Prologas (iš op. Pagliacci) — R. Leoncavallo. D. Mongirdaitė: Deimantų arija (iš op. „Faust“) — Ch. Gounod, „Aš šaukiama Mimi“ ir „Muzetos valsas“ (iš op. „La Bohème“) — G. Puccini. A. Grigas: „O atminimai“ (arija iš op. „I Lituan“) — A. Poncielli. D. Mongirdaitė: „Vilija“ (iš op. „Linksmoji našlė“) — F. Lehar (dainavo angliškai), ir „Il Bacio“ — Ardit — lietuviškai. D. Mongirdaitė ir A. Grigas: Duetas (iš op. „La Traviata“) — G. Verdi. Pianistas Vytas J. Bakšys akompanavo solistams ir solo paskambino Paul Dukas kūrybos sonata.

Tikrai buvo miela klausytis šio puikaus koncerto, atliekamo mūsų jaunosios kartos menininkų. Gausiai susirinkusi publika juos visus įvertino ilgais plojimais. Petras Viščinis padėkojo menininkams „Laisvės Varpo“ ir visų susirinkusių vardu už gražią programą ir puikų atlikimą. O kai dainuojant buvo paminėtas arijų vertėjas rašytojas Stasys Santveras, tai irgi buvo sutiktas plojimais.

Po koncertinės dalies buvo vaišės, laimėjimai ir gražus pabendraavimas gyvenant dar šiltais gražios dainos ir muzikos sukeltais jausmais.

KODĖL?

Kiekvieno „Laisvės Varpo“ koncerto programa išleidiama to koncerto programos knygtė, į kurią įtraukiami vis nauja

informacija apie „Laisvės Varpą“ ir darbo sąlygas, o taip pat įvairių organizacijų ir atskirų asmenų sveikinimai, koncerto rėmėjų sąrašai ir verslininkų skelbimai. Spalio 20 d. įvykusio 52-ro kultūrinio renginio programos knygtėje randame informaciją apie sunkumus gauti laiką radijo stotyse, buv. Vilniaus operos solisto Stasio Liepo turiningą sveikinimą, Amerikos Lietuvių Tarybos, Tautos Fondo ir Lietuvių Fondo sveikinimus ir koncerto rėmėjų sąrašą, bet pasigedome JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos, o ypač Kultūros Tarybos sveikinimo. „Laisvės Varpas“ perduodamas Lietuvių Bendruomenės vardu. Jo atliekamas darbas sekma dienomis visuomeninio ir kultūrinio pobūdžio radijo programomis lietuvių ir anglų kalba, rengiamais aukštesnio lygio koncertais ir specialiomis radijo programomis anglų kalba įvairioms amerikiečių radijo stotims Vasario 16-sios ir Tragiškųjų birželio įvykių sukakties proga įskaitomas į lietuvių Bendruomenės nuopelnus, o Lietuvių Bendruomenė neranda reikalo jo pasveikinti. Kodėl? Atrodo, kad bent LB Kultūros taryba turėtų tokį reikšmingą darbą ne tik sveikinti, bet dar paremti. Sakoma, kad kitos organizacijos rengiamam koncertui LB Taryba paskyrė stambią paramą. Jei tai tiesa, tai ji nesuprantama Bostono ir apylinkės lietuviams.

Amerikos Lietuvių Taryba rašo savo sveikinime: „Malonu mums pasveikinti Jus ir Jūsų vedamos Naujosios Anglijos Lietuvių Kultūrinės radijo programos klausytojus, jau suorganizuojusius 52-rą savo renginį. Radijo bangomis siunčiamas lietuviškas žodis ir mūsų tautinės melodijos tai gaivinantys kraujas Jūsų apylinkės lietuviams. Savo „Laisvės Varpu“ skambinkite ilgus dešimtus, palaikydami mūsų išeivijos patriotinį budrumą ir gaivindami Lietuvos išlaisvinimo viltis!“

Tautos Fondas savo sveikinime rašo: „Sėkmės „Laisvės Varpu“ ir jo vedėjui Petriui Viščinui tolimesnėje reikšmingoje veikloje, gaivinant lietuvių dvasią mūsų kultūrinėmis vertybėmis ir stiprinant ryšį padėti Lietuvai atgauti laisvę!“

Lietuvių Fondas taip kreipiasi: „Lietuvių Fondo vadovybė sveikina „Laisvės Varpą“ pastangas išlaikyti lietuvių bei laisvės viltį išeivijų tarpe. Jūsų kultūriniai renginiai ir gyvas lietuviškas žodis oro bangomis prisideda prie lietuvių išlaikymo ir teltia lietuvių į vieną šeimą“.

Užklaustas, kodėl koncerto programos knygtėje nėra LB Krašto valdybos ir Kultūros Tarybos sveikinimo, „Laisvės Varpo“ vedėjas Petras Viščinis atsakė, kad jų sveikinimai negauti, o LB Visuomeninių Reikalų tarybos Jono Urbono sveikinimas gautas kai koncerto programa jau buvo atspausdinta. Toliau užklaustas, ar Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba ir Kultūros taryba žinojo apie rengiamą koncertą, P. Viščinis pabrėžė, kad į tas institucijas buvo kreiptasi raštu, bet atsakymo negauta.

IEVOS VANAGAITYTĖS
— JANUKENIENĖS
PARODA
APLANKIUS

Ievos Vanagaitytės-Janukienės tapybos paroda vyksta Cambridge miesto bibliotekoje. Ji yra išstačiusi 13 tapybos darbų. Cambridge viešoji biblio-

LIETUVIŠKASIS
TELETONAS MŪSŲ OPERAI.

Nuostabių dalykų kartais būna mūsų tarpe. Kai praeito pavasario sezono po Don Carlo operos spektaklių mūsų operos vienetas susilaukė nemažo nuostolio, mūsų žmonės jautriai reagavo, bet tai buvo tik žodžiai. Ir štai Margučio radijas pajudino mūsų širdis, tardamas, kad neleistume žūti Operos chorui, neleistume, kad mirtų mūsų Opera su jos solistais. Jei taip atsitiktų, kaip mes jausimės, kas tada beliks mums, ar tik dešros su kopūstais patenkins mus?

Ir štai pačiame rugpjūčio viduryje, kai dar daugelis naudojosi vasaros malonumais, į mus prabilo Margučio radijas. To meto programos vedėjas Toliūs Šlutas atidarė telefono linijas ir prašė, kad Margučio klausytojai skambintų jam tos programos metu ir, suprasdami padėti, pažadėtų padėti mūsų Operai, kiek kas tik gali, ir savo auką praneštų tos programos metu.

Ir štai kas įvyko. Prie Operos skolų sumažinimo per tuos porą vakarų skambino į radijo stotį Danutė ir Vladas Darai, Kleopas Girvilas, Justina ir Izidorius Nausėdės, Kazys Černius, Juzefa ir Edvardas Litvinai, Elena ir Vladas Paliulioniai, Antanas Marmas, Marcelė Mackienė, Otonas Tarasevičius, Jonas Maselis, Regina Simokaitienė, Stasė ir Bronius Priakauskai, Domicelė Petrutytė, K. Povilaitis, Balys Dundulis, Vytautas Sinkus, Jonas Dekeris, Veronika Gaileienė, Filomena ir Vladas Peleckai, Juzė ir Jonas Žebrauskai, Birutė ir Julius Lintakai, Julius Karsas, Aleksas Blinstrubas, Virginija ir Edvardas Pikeliai, Albinas Repshys, Vanda ir Petras Žolynai, Albertas Matulis, Elena Liskevičienė, Elizabeta ir Vytas Sukiai, Kazys Laikūnas, Bronė Valionienė, Liuda ir Julius Paulienė, Lydija Vado-palienė, P.Z., O.S., G.V., V.L.V.

Opera yra didžiai dėkinga Margučio ir Petriui Petručiui už leidimą šio teletono radijo bangomis. Visi Operos nariai yra giliai dėkingi visiems tiems, kurie tuo mažuoju teletonu pasinaudodami paskambino ir pažadėjo aukoti mūsų Operai, kad ji dar būtų gyva. Daugelis jau tas aukas įteikė, kai kas prašė palaukti, o kai kas pranešė, kad atsiųs vėliau, nes, gyvenant iš kuklios pensijos, daugeliui nėra

teka leidžia lietuviams dailininkams pasinaudoti bibliotekos sienomis, kur paveikslai išskabinti. O mums svarbu, kad ir kitataučiai mato lietuvių darbus. Programos lapelyje parašyta dailininkės kilmė, kad ji yra iš Lietuvos, kad savo piešiniais naudoja savo mergautinę pavardę — Vanagaitytė. Paroda tęsis iki lapkričio 2-ros dienos.

RENGINIAI

Lapkričio 9 d. Balfro Brocktono skyr., tradicinė vakariinė Sandaros klube Brocktone.

Lapkričio 10 d. Šv. Petro parapijos bazaras So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje.

Lapkričio 16 d. Amerikos Lietuvių Piliiečių d-jos salėje So. Bostone rengiamas „Antrojo Kaimo“ iš Chicago pasirodymas. Rengėjai — Lietuviškos Skautybės fondo valdyba.

Lapkričio 24 d. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje. Meninę programą atliks Toronto Vyrų choras „Aras“.

taip lengva savo pažadą tuoj pat ištesėti. Nuosirdžiausias ačiū jiems visiems.

Operos tą skolą sudarė stauga padidėjusios kainos dekoracijoms, rūbams, antvalandžiai orkestrui ir techniškiems įrengimams. Opera ne tik su šiuo teletonu mažina skolas, bet keturiolikai tūkstančių padengti veda laimėjimo bilietų vajų. Daugelis jau gražino laimėjimo knygučių šakneles, dažnai ir pridėdami savo auką, bet dar nemažai yra kurie ir negrąžino, o Operos balius jau nebetoli. Lapkričio 23 d. vakarą to baliaus metu bus ištraukti penki laimėjęs bilietai ir kas nors laimės tas pinigines dovanas. Violetės Karosaitės vadovaujami baletų šokėjai atliks Operos balius pritaikytą programą. Ir tai nemokamai. Jai ir jos šokėjams jau iš anksto tariame ačiū. Tik prašome dalyvauti balijue ir status užsakyti pas Vaciavą Momkų, jam paskambinus šiuo telefonu: 925-6193. Tai galima padaryti ir pas visus mūsų Operos narius.

Operos choras jau pradėjo repetitijas. Ir štai, ką pasakoja choristai atėję į repetitijas. Žmonės kalba, kad choristai už dainavimą gauna atlyginimą. Tai yra baisus gandas, netiesa. Choristai už dainavimą negauna jokio atlyginimo, ir iš savo kišenės už

Chicago ribų ir vien tik kelionėms į repetitijas susidaro jau nemažos sumos. O kur dar jų aukos Operos reikalam? Taigi skleidžiamas gandas yra tik gandas.

Opera džiaugiasi lietuvių nusiteikimu ir palankumu jai, iš savo pusės daro viską, kad savo visuomenės neapviltų.

V. R.

Charakterio žmogus yra tas, kuris turi nusistatymą pasilikti tuo, kuo jis yra, tokiu pasilikdamas ir išvaizda ir elgesiu; savo nusistatymo nekeičia pagal nuotaikas ar aplinką; nedega vienos žvakės šventajam, kitos velniui; stengiasi neatrodyti kitokių negu yra, bet daro pastangų būti tokiu, kokiu nori atrodyti; nieško populiarumo savo sąžinės sąskaiton; ne tiek ieško gėrio sau, kiek tai, ką gero galėtų padaryti kitiems; iš galvoja kilniai, pakelia vyriškai, turi viltį tvirtą, jo mintys aukštos, tiksliai šviesūs ir veiksmiai garbingi.

C. Cantu

Notice is hereby given that PATRICK SULLIVAN has petitioned the Circuit Court of Cook County for a change of name to PATRICK PALIULIS.

NEW GOLD COAST INN
2525 W. 71st St. — Tel. 434-4149
Hall available for weddings, bridal showers — Funeral luncheons and all occasions — up to 170 people.
Emie, Jerry and Frank

Kaip „fryzeris“ lietuviškai?

Ar geriau „nutausti“ ar „nutautėti“?

„Dabar šokių grupė išpildys Sadutę“. O taip? Tai kuo tą Sadutę pripildė, kad dabar reikia ją išpildyti?

Jei jūs nežinote kaip į šiuos klausimus atsakyti, įsigykite naują knygą:

kun. Juozo Vaišnio S.J.
**PRAKTIKINĖ LIETUVIŲ KALBOS
VARTOSENA**

Knygoje lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos pagrindai bei nevertotini žodžiai ir posakiai. Būtina kiekvienam besirūpinančiam taisyklinga lietuvių kalba.

Išleido JAV LB Kultūros taryba, 1985 m.
240 psl. kietais viršeliais.

Gaunama Drauge 4545 W. 63 St. Chicago, IL 60629
Kaina 9.95 dol. su persiuntimu.



PRISIMINKIME

MIRUSIUS
Vėlinės — XI. 2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga susoti ties mirusių pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimtos šventės, kurioje katalikai organizuota maldos auklėjimas, tuos, kurie, iš šio pasaulio atsiskyrę, nebėgali sau padėti. Marijom kopijčioje (prie „Draugo“) pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atšaukiamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišpami už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įjungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629

Sia proga prašau prisiminti tik man brangių mirusiųjų sielas:

Meno vardas ir pavardė _____
Adresas _____
Pridedu auką bendr. šv. Mišioms \$ _____

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

MACHINE OPERATOR

Established toiletries manufacturer wants exper'd person to operate and maintain a packaging line. Liberal salary, Near North location, Free parking.
Mr. Herb Schub — Tel. 951-1000

MISCELLANEOUS

C & J HOME REMODELING

General Contractor
WINTER SPECIAL
40% off on all inside work. Complete line of kitchen cabinets. And all kinds of repairs or replacements for the home or industrial.
Call John today 694-0827 for a free estimate.

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir patalysai. Virtuvės ir vonios kabinetai, Keramikos plytelės. Karšto vandens tankiai. Flood control. Užsiskimę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2900

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos, Radijal, Stereo ir Oro Vėdinimai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

A. VILIMAS
MOVING

Apdraustas perkraustymas
Ivairių atstumų
Tel. 376-1882 ar 376-5996

Liaudies menas ir kitkas

„Drauge“

Apieilankykite į „Draugo“ administraciją ir pasižiūrėkit. Gal rasite kai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

Dienraščio „Draugo“ administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos ir drobės.

Užsakymus siųsti:

DRAGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

ALOYZAS BARONAS

Daiktai kasdieniniai
POEZIJA

Pomirtinis eilėraščių rinkinys, išleido Nijolė Baronienė savo vyro a. Aloyzo penkių metų mirties sukakčiai paminėti, iliustravo dail. Ona Stan-kaitytė-Bauzienė.

Duotas ir pilnas A. Barono knygų sąrašas.

71 psl., kaina \$5.00

Užsakymus siųsti:
DRAGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

VIENUOLINIS
GYVENIMAS II

Tai yra 12 straipsnių rinkinys skirtas mūsų laikų žmogui norinčiam susipaikinti su vienuoliniu gyvenimu.

Rinkinio autorius yra Kun. Vyt. Bagdanavičius, MIC.

Knygelė 65 psl. yra Immaculata Press leidinys. Ji yra gaunama Putname pas leidėją ir Drauge. Drauge ji kainuoja 1 dol., o su persiuntimu — 2 dol.

REAL ESTATE

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4250 S. Maplewood 254-7454
Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

SIMAITIS REALTY

Income Tax — Notary Public
2951 W. 63 St. 436-7878

Minnesota Hunting & Fishing

Nature's Wonderland.
Timber, pasture, grass virgin land HUNT — deer, bear, game birds water fowl.
FISHING at nearby lakes. Minera rights available on many of 800 acre farm.
Farm consists of 240 tillable acres 240 pasture, 320 undeveloped. Farm site has 2 story 3 bdrm home, new shingles, well wood furnace, gas furnace, 2 pole barns.
Approx 120 miles N of Twin Cities just off I-35. Will sell farm w/existing mineral rights. \$300 per acre. Gold uranium and oil potential.
Contact owner, Don Lehmann Rt. 1 Hillman, MN 56338 (612) 277-3702

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. RACEVICIUS

6529 S. Kedzie — 778-2238

MISCELLANEOUS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MASINAS IR SĄLDYTUVUS
Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-0624 po 5 val. vakaro
Kalbėti lietuviškai

ANATOLIJAUS KAIRIO

knų išpardavimas

LOTAFAGŲ SĄLY, eilėraščiai — \$3.00

LAISVĖS SONATA, poema apie jūrininką — \$3.00

KARŪNA, istorinė trilogija — \$3.00

TRYŠ DRAMOS vienoj knygoj — \$3.00

TRYŠ KOMEDIJOS vienoj knygoj — \$2.00

VYSKUPO SODAS, dvi dramos — \$2.00

VIŠČIUKŲ OKIS, 3 v. komedija — \$2.00

PALIKIMAS, drama — \$2.00

SIDABRINĖ DIENA, komedija ir libretas — \$2.00

SVIESA IR ELDORADO, dvi dramos — \$2.00

CURRICULUM VITAE komedija angliškai — \$2.00

DU BROLIUKAI, vaidinimas vaikams — \$1.00

DIAGNOZĖ, 3 v. komedija — \$1.00

TRETIJAI VAINIKAI, poezijos antologija — \$3.00

Užsakymus siųsti:

DRAGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Perakaitę „Drauge“, duokite ji kitiems pasiakaityti.

LEGENDARINĖJE PILIGRIMŲ ŽEMĖJE

Viešnageje pas Cape Cod lietuvius

JONAS DAUGĖLA

Nukeliavus į rytinį šios šalies kraštą, tikrai būtų nedovanotina nepasukti į istorinį Cape Cod pusiasalį ir pasigrožėti jo romantiška aplinka ir pakvėpuoti ūmiu plačiašakių miškų oru. Šis pusiasalis yra Massachusetts valstybėje. Pusiasalis nusitęsęs gerokai toli į Atlantą ir pačioje iškyšulio pabaigoje yra išaugęs nedidelis, bet labai spalvingas Provincetown miestelis.

Kaip tik šioje istorinėje vietoje daugiau kaip prieš tris šimtmečius išsikėlė pirmieji ateiviai — anglų piligrimai. Jų Mayflower gerokai audrų apdaužytas laivas po ilgos ir vargingos kelionės 1620 m. lapkričio 10 d. išmetė inkarą prie Cape Cod pusiasalio ir 102 pirmųjų emigrantų palietė savo kojomis naujojo pasaulio žemę. Juos tuojau pasitiko indėnų strelės ir visi kiti pirmųjų kolonistų vargai. Tačiau jie išsilaikė ir Europos demokratijos ir krikščionybės idealų pavyzdžiu įkūrė pirmąją koloniją Šiaurės Amerikos žemyn. Tuo pačiu buvo padėtas pirmas kartinis akmuo šio žemyno kolonizacijai. Ant to piligrimų akmenų per kelis šimtmečius susikūrė galingiausia valstybė visame pasaulyje.

Piligrimų laivas ir jo maža igula netrukus sugrįžo atgal į Angliją. Jo likimas nežinomas. Tačiau anglų architektas W.A. Barker šio šimtmečio viduryje po penkerių metų studijų pastatė visai tokį pat laivą Mayflower II. 1957 m. jis tą laivą atplukdė į tą pačią vietą, kur inkaras buvo išmetęs Mayflower I, ir padovanojo jį Amerikai. Šiuo metu šis laivas stovi netoliame Plymouth mieste ir yra labai noriai vasarotojų, turistų ir kitokių keleivių lankomas.

Provincetown pirmųjų piligrimų išsikėlimui atminti ilgesniems laikams paženklinyti yra pastatytas įdomus ir įspūdingas 252 pėdų aukščio bokštas — paminklas. Jis visas yra pastatytas iš didelių granito gabalų, kurių kiekvienas yra nemažiau sturmo kaip visa siena. Tai yra aukščiausias granito pastatas visoje Amerikoje. Jis yra pastatytas Venecijos panašaus bokšto pavyzdžiu. Yra sakoma, kad Napoleonas yra arklių įjogęs į Venecijos bokšto viršūnę.

Žinoma, nesinorėjo pakartoti Napoleono žygio ir teko į bokšto viršūnę visas laiptų pakopas kopti nuosavomis kojomis, kurios į pabaigą kelionės jau bandė atsisakyti tarnauti.

Užkopus į pačią bokšto viršūnę, atsiveria nepaprasto grožio vaizdas į platųjį Atlantą ir į Cape Cod pusiasalį. Šiuo vaizdu galima būtų gerėtis valandomis. Visi lankytojai nusineša žemyn neužmirštamus prisiminimus.

Bokšto apačioje yra įrengtas įdomus muziejus. Jame yra sukaupta labai daug originalios medžiagos ir ištatyta labai daug žymių dailininkų pieštų paveikslų piligrimų kelionei ir jų pirmųjų dienų vargams pavaizduoti.

Šiandien šioje legendarinėje piligrimų žemėje yra įsikūrę keliasdešimt tūkstančių gyventojų. Centre yra visoje Amerikoje garsus Hyannis miestas — Kennedžių buveinė. Apie jį yra dar keli didesni centrai ir taip pat daug atskirų buveinių.

Visuose šiuose miesteliuose ir nemaža lietuvių yra sukūrę savo sodybas. Žinoma, ne piligrimų žygiai juos čia atviliojo ir ne piligrimų keliais jie

visi čia atkeliavo. Juos visus čia patraukė žavus vasaros klimatas, puikūs paplūdimiai ir išskirtinai rami aplinka nuotaika. Tad nenuostabu, kad jau prieš kelis dešimtmečius mūsų viengėnčiai iš Bostono, Worcesterio, Hartfordo ir net Clevelando pradėjo dairytis apsigyvenimo galimybių šiame istoriniame pusiasalyje. Pradžioje keli lietuviai įsigijo svetaines, vėliau kiti tautiečiai, bevasarodami šiose svetainėse, nusipirko žemes, o dar vėliau pradėjo statyti ir savo nuosavus namus. Pradžioje jie visi čia atvykdavo vasaros mėnesiais praleisti atostogas. Tačiau vėliau, sulaukę garbingo pensininko amžiaus, daugelis ši pusiasalį pasirinko nuolatiniam apsigyvenimui ir savo amžiaus saulę lydziai pasitiktė. Žodžiu, lietuvių imigracija į Cape Cod vyko normalia, įprastine tvarka. Šiuo metu piligrimų žemėje jau, turbūt, gyvena daugiau šimtinės lietuviškų šeimų.

Riboto laiko galimybėse vos spėjus aplankyti kelias šeimas, tuojau krinta į akį visų lietuviškų sodybų puošnumas. Vieni čia yra įsigiję jau pastatytus namus ir juos puikiai sutvarkę ir pagražinę. Tačiau daugelis patys pasistatė naujas rezidencijas. Daugelį statybų atliko ir talkininkavo žinomas lietuvis statybininkas inž. Mickūnas.

Tačiau ypatingai pakeleivio akį patraukia visų lietuvių tvarkingumas ir rūpestingumas tvarkant savo sodybų aplinką. Savo tvarka, kasdieninė priežiūra ir sodininkų bei daržininkų išradimų lietuvių kiemai išsiskiria iš visų kitų sodybų ir stebina vietinių gyventojus, dažnu atveju sukeldami net pavydo jausmus.

Tačiau paskutiniu metu jau kai kurie mūsų tautiečiai bando šias puikias sodybas apeisti ir traukia į amžinosios saulės Floridą. Dar taip neseniai gražiai ir vieningai buvo išleisti Ambrozičiai, o šiuo metu jau skubiai rengiamos šaukos išleistuvės Kontrimams. Žinomas Vyčių, Bendruomenės ir kitų lietuviškų organizacijų veikėjas Simonas Kontrimas rugpjūčio 23 d. draugų būrelyje atšventė 83-čiąjį gimtadienį, bet jau ateinantį gimtadienį yra pasiryžęs švęsti su Daytona Beach draugais. Kontrimų sodyba yra ypatingai gražiai sutvarkyta, tad tikrai jiems bus gaila ją palikti. Sunku net apytikriai apskaičiuoti, kiek darbo ir nemigo valandų Simonas yra praleidęs savo kieme, darželyje, sode ir darže. Bet jo žemaitiškas rūpestingumas, tvarkingumas ir darbštumas yra ryškiai pastebimas kiekviename žingsnyje.

Beje, baigiant malonios kelionės įspūdžius, tenka pasidžiaugti Cape Cod lietuvių

LIETUVOS ATSIMINIMAI

Radijo Vokietija jau 45 metus tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut miestuose.

Kas ketvirtadienį, nuo 7-8 val. vakaro, yra WNYM stotis, New York, 1330 AM bangos. Taip pat kas sekmadienį, nuo 1:05 iki 3:00 val. popiet, iš Soton Hall Universiteto stoties, 89.5 bangos.

Direkt. DR. JOKOBAŠ STUKAS
234 Summit Drive
Watchung, New Jersey 07099
Tel. (201) 733-0330

GEN. ŠT. MJR. JUOŽA IVAŠAUSKĄ PRISIMINUS



A. a. gen. stabo mjr. J. Ivašauskas

Praeitų metų gruodžio 20 d. mirė garbingas Lietuvos karys gen. stabo majoras Juozas Ivašauskas. Lapkričio 3 d., sekmadienį, 12:15 val. Jėzuitų koplyčioje bus šv. Mišios, o po jų šv. Kazimiero kapinėse bus šventinamas ant jo kapo naujai pastatytas antkapis.

Velionis buvo dūškas, gimęs 1907 m. Alytuje. Alytuje baigęs gimnazijos šešis klases, jis įstojo į Karo mokyklą, kurios IX laidą baigė 1927 m. Kartu su Karo mokyklos kursu jis užbaigė ir gimnazijos kursą. 1929 m. jis labai geraiis pažymiais baigė trumpalaikį artilerijos šaudymo kursą, o jau 1931 m. viduryje baigė Vytauto D. karininkų kursų topografijos skyrių. Nepalaidamas siekė aukštesnio mokslo ir 1932 m. balandžio 1 d. buvo priimtas klausytoju į generalinio štabo kursų pirmą laidą, kurią baigė 1934 m. gegužės 14 d. Gavęs generalinio štabo karininko teises, mjr. Ivašauskas buvo paskirtas dirbti Kariuomenės štabo II skyriuje, kur jis pasilikė iki sovietinės okupacijos.

Sovietams Lietuvą okupavus ir kariuomenę sunaikinus, mjr. J. Ivašauskas buvo NKVD sumintas ir kalinamas 9 forte, iš kur buvo partizanų išlaisvintas karui prasidėjus. Pradėjus organizuoti Vietinę

gražiu sugyvenimu ir tautiniu solidarumu. Visi čia jaučiasi lyg viena graži šeima ir palaimo lietuviškos šeimos tradicijas. Visi draugėję leidžia džiaugsmo, o kartais ir liūdesio akimirkas. Visi yra susibūrę į LB apylinkę kuriai jau eilę metų pirmininkauja Vl. Židžiūnas. Jis yra gabus visuomenininkas ir pavyzdinčiai išlaiko lietuvišką vienybę.

Neišsakomas yra ir Cape Code lietuvių vaišingumas. Mes tuo įsitikinome viešdami Jucėnų ir Židžiūnų namuose. Tačiau į bet kurį lietuvišką namą užėjus, tuojau pasijauti lyg nuosavuose namuose apsuptas geriausių draugų. Pakeleivį čia kiekvienas priima atvira širdimi ir „pavaišina, kiek tikta leidžia ištekliai“...

RADIO PROGRAMA

Suskaityti Lietuvių Radijo Programą Naujojo Anglijos

Radijo programos sekmadieniais, vedančiosios Stepono J. ir Valentinos Miškinų, perduodamos nuo 8:00 iki 8:45 val. ryto per radijo stotį WLYN 1390 bangas AM, toje pačioje stoty.

Perduodama vėlesnųjų pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Biznio reikalais kreiptis šiuo adresu:

71 Farragut Road,
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 288-2515

Ten pat gaunamas ir dienraštis „Draugas“.

rinktinę, mjr. Ivašauskas dirbo jos štabe. Vokiečiams sulaužius savo pažadus rinktinės atžvilgiu Vietinės rinktinės štabas, o jo tarpe ir mjr. Ivašauskas, buvo suimti ir kalinami Salaspils koncentracijos stovykloje Latvijoje. Mjr. Ivašauskui pavyko išlikti gyvam. Hitlerinei Vokietijai subyrėjus, jis su šeima gyveno Kempteno stovykloje.

Atvykęs į JAV ir apsigyvenęs Chicagoje, mjr. Ivašauskas neužsidarė, bet veikė Politiinių kalinių sąjungoje, LKVS „Ramovėje“ ir Džukų draugijoje.

Velionio mjr. Juozo Ivašausko šeima kviečia visus jo artimuosius dalyvauti jo prisiminime lapkričio 3 d.

Mūsų kolonijose Grand Rapids, MI

RETOS SUKAKTUVINIKĖS

Nedaugeliui tautiečių tenka sulaukti vyresnio amžiaus, bet čia išimti sudaro dvi senosios kartos lietuvės, kurios į šį kraštą atvyko prasidedant Pirmajam pasauliniam karui 1915 m. Vienai iš jų š.m. rugsėjo 17 d., o kitai — rugsėjo 15 d. suėjo po 90 metų amžiaus.

Pirmoji iš jų yra Marija Medelinskienė-Medlin, kuri priklausė bent kelioms vietinėms lietuvių parapijoms. Kai čia steigėsi ALKRM s-gos 42-ji kp. 1917 m., ji tuoj į ją įstojo, daug dirbo ir daugelį metų jai pirmininkavo. Ji pritarė daug moterų į kp. nares. Ji 1969 m. pravedė visos sąjungos seimą Paintlin viešbutyje. Todėl ji buvo pakelta į s-gos garbės nares ir išrinkta kuopos garbės pirmininke. Pažymėtina, kad jos visa šeima nuoširdžiai dirbo su lietuvišiais. Jos vyras a.a. Petras daug metų buvo SLA ir 42-os ko. pirm., prirašęs daug lietuvių į savo narius 1950 m. Jų mirusi duklė Filomena, buv. teismo sekretorė, irgi maloniai bendravo su naujakuriais ir vasaromis buvo nuolatini Dainavos stovyklos lankytojai. Todėl nenuostabu, kad M. Medelinskienės vienintelis anūkas Paulius Glovickas ir dabar jau šeštus metus yra dalies lietuvių radijo

A. + A. STEFANIJAI ABRAMIKIENEI GŽEGOŽAUSKAITEI

mirus, giliausią užuojautą reiškia jos vyrui VLADUI ir dukroms VIOLETAI ir REGINAI su ŠEIMOMIS.

ANTANINA BUTKUVIENE

Chicago, Illinois

A. + A.

ANTANINAI GAVELIENEI mirus, jos dukrai MARYTEI, sūnams VYTAUTUI, MIKUI ir jų giminėms liūdesio valandoje reiškia me nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdimę.

SALOMEJA STAKENIENE BERNADETA ZEIKIENE
ALGIS NEDAS SU ŠEIMA SALOMEJA NEDIENE

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

Tel. — 476-2206

RŪPSTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNTIE MAY
SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

D. KUHLMAN, R.S., Registravęs vaistinėms

Ašdara bičiuliškas nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

DRAUGAS, trečiadienis, 1985 m. spalio mėn. 30 d. 5

varžybas laimėjo „cum laude“ pažymiu. Ten rašoma, kad lotynų kalbos varžybose reikėjo žinoti jos gramatiką, žodžių prasmę ir romėnų mitologiją. Nors ji mokosi visus matematikos dalykus, bet toliau ima ir lotynų kalbą. „The Western Michigan Catholic“ ir (1985.10.20) įsidėjo jos nuotrauką, aprašydamas jos lotynų kalbos varžybų laimėjimą. Žinoma, Danutės pažangumu yra patenkinti ne tik tėvai, seneliai, bet ir juos pažįstą lietuviai.

RADIJO RĖMĖJAI

Spalio 13 d. paskelbė liet. parapijos biuletenis, kad

antradieniais „Lietuvių ainių“ radijas dabar girdimas nuo vakaro 8 val. iš stoties WEHB banga 89.9 FM. Daugelis jau pareiškė pasitenkinimą, jog tai esąs patogesnis laikas pasiklausyti, nesikryžiuoja su tarptautinių žinių perdavimu. Kadangi stotis yra nekomercinė, ir mes galime išsilaikyti tik iš privatinės paramos, tai dabar jau paaukojo: U. Astrinė — 15 dol., ALKRM s-gos 42 kp. — 15 dol., pažadėjo paremti K. Stasiūnas ir kiti. Prie esamų programų parengėjų — pranešėjų prisijungė ir akademikė S. Jonaitytė.

S.B.

A. + A. ILONA McGUIRE (VOSYLIUTĖ)

Gyveno Sunnyvale, California, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1985 m. spalio 25 d., sulaukus 51 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Šiauliuose.

Pasiliko giliame liūdesyje vyras Thomas McGuire, mama Stasė Vosylienė, sesuo Birutė Trinkienė, brolis Algis Vosylis, jo žmona Janice ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Gedulingos pamaldos už velionę bus atšautos šv. M. Mergelės Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke, ketvirtadienį, spalio 31, 9:30 val. ryto.

Po pamaldų velionės pelenai bus laidojami šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame visus: giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse. Vietoj gėlių prašome aukoti Liet. Bendruomenės Fondui.

Nuliūdę: vyras, mama, sesuo ir brolis su žmona.

Laid. direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — Yards 7-1741-1

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003



x Marijonų bendradarbių Chicago apskritis rengia smagią popietę sekmadienį, lapkričio 3 d., 1 val. p.p. Marijonų vienuolyno svetainėje. Bus gražių dovanų laimėjimams. Kadangi bendradarbiai turi tik vieną parengimą per metus, būtų malonu, kad visuomenė paremtų ir atsilankytų į parengimą. Bus ir užkandžių. Visus kviečia valdyba dalyvauti.

x Ateinantių penktadienį, lapkričio 1 d., yra Visų Šventųjų paminėjimas. Šventė katalikams yra privaloma. Taigi reikia tą dieną arba iš vakaro ketvirtadienį išklausyti šv. Mišių. Kadangi yra darbo diena, tai Mišios parapijose pritaikytos, kad visi galėtų jomis pasinaudoti.

x Dailiojo žodžio — romano konkursui prisiūstas naujas kūrinys, pasirašytas Nijolės slapyvardžiu. Paskutinė data kūriniams „Draugo“ romano konkursui prisiūsti yra lapkričio 1 d. (pašto antspaudas).

x Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje lapkričio 3 d., sekmadienį, 12 val. bus pranešimas apie Laisvės ir taikos žygį Baltijos jūra ir apie Pabaltijo okupantus smerkiantį tribunolą Kopenhagoje, Danijoje. Pranešimą darys dr. K. Bobelis. L. Grinius, O. Baršketytė ir G. Giedraitytė. Pranešimą rengia Amerikos Lietuvių Taryba.

x Prof. dr. Bronius Vaškelis, Lituistikos katedros vedėjas, darys pranešimą apie katedros reikšmę tautinės sąmonės išlaikyme išeivijoje mokslinės konferencijos vakarone programoje lapkričio 23 d., 7:30 val. vakare Jaunimo centro kavinėje. Konferencijos dalyviai ir visuomenė kviečiami.

x Vėlinės Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse bus apvaikšiojamos sekmadienį, lapkričio 3 dieną, 12 val. prie Steigėjų paminklo. Apeigose dvasiško malda, pasauliečio žodis, padėjimas vainiko mirusių pagerbimui, žiebiama Vėlinių žvakės ir giesmės. Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės dalyvauja garbės sargyboje. Po iškilnių vyks individualus kapų lankymas. Bendruomenės komitetas ir Sklypų savininkų draugija kviečia visuomenę gausiai dalyvauti Vėlinių iškilmėse.

(pr.)

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
(Lithuanian Plaza Court)
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 2-8 val. vak.
Šeštadienį 9 v.r. iki 1 v.p.p.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
(Ostrauskas)
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Of. 325-5157
Tel. Res. 325-6582
Valandos pagal susitarimą

x Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas bus šį seštadienį, lapkričio 2 d., Lietuvių Tautiniuose namuose. Registracija prasidės 8:30 val. ryte, o posėdis prasidės 9:30 val. Vakare bus vakarienė ir a.a. Leonardo Šimučio, vieno iš Amerikos Lietuvių Tarybos ir Balfio kūrėjo, pagerbimas jo dešimties metų mirties sukakties proga. Apie L. Šimutį kalbės iš Bebesdos, Md., atvykęs Juozas Laučka.

x Dr. Nijolė Remeikienė, Illinois universiteto College of Dentistry profesorė ir Endodontikos departamento pirmininkė, organizuoja dvi stomatologijos sesijas penkto Lietuvių Mokslo ir kūrybos simpoziumo medicinos mokslų programoje. Simpoziumas bus šių metų Padėkos dienos savaitgalį, lapkričio 27 - gruodžio 1 dienomis Chicago Jaunimo centre. Stomatologijos sesijose su paskaitomis dalyvauja daktarai Lina Kriaučiūnaitė-Tharp, Danguolė Vitkienė, Rimas Karka, Birutė Balčiūnaitė, Arūnas Vaitiekaitis ir Nijolė Remeikienė.

x Violeta Karosaitė turi savo didžiulę studiją tuoj už Chicago ribų pietvakarių Crestwood miestelyje ir kasmet surengia įdomius ir meniška stiprius savo baleto studijos mokinių pasirodymus. Jos baleto šokėjai, kurie yra šokę ir mūsų operos spektakliuose, atliks specialiai pritaikytą programą Operos tradiciniame baliuje lapkričio 23 d. Tautiniuose namuose.

x Loyolas universitetas lapkričio 3 d., sekmadienį, nuo 2 iki 5 val. p.p. savo Lake Shore Campus turės viešą priėmimą ir apdovanojimą įvairių skyrių ir fakultetų darbų. Kviečia visus tą dieną apsilankyti.

x Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse Vėlinių proga prie Steigėjų paminklo bus prisiūti visi mirusieji ir kapinėse palaidoti artimieji ir visi lietuviai lapkričio 3 d., sekmadienį. Dalyvauja Vytauto Didžiojo rinktinės šauliai ir kiti, jei tik oras bus palankus.

x Alberta Astraitė, C.P.A. Millbrae, Cal., mūsų rėmėja, pratėsama „Draugo“ prenumeratą, pridėjo ir 22 dol. auką. A. Astraitė skelbiame garbės prenumeratorę, o už palaikymą savos spaudos tarime didelį ačiū.

x Mirties metinių proga kun. M. Kirkilas atnašaus šventas mišias už vėlionę Jozę Jukūnaitę-Tomaškevičienę Šv. Onos bažnyčioje Beverly Shores, Indiana sekmadienį, lapkr. 3 d., 12 val.

(pr.)

x Apie okupanto teismą Kopenhagoje, apie Taikos ir Laisvės žygį Baltijos jūra lietuvių visuomenė išsamų pranešimą sekmadienį, lapkričio 3 d., 12 val. Gimimo Šv. Marijos par. salėje Marquette Park padarys dr. K. Bobelis, inž. L. Grinius, O. Baršketytė, G. Giedraitytė. Bus rodomos skaidrės. Įėjimas visiems laisvas. Kviečia Amerikos Lietuvių Tarybą.

(pr.)

x F.K. Lituanica šįmet švenčia 35-tuosius sukaktuvinius metus. Tam paminėti rengiamas banketas šokiui, š.m. lapkričio mėn. 30-tą dieną, Chateau Bu-Sche salėje, Alsip, Illinois. Toje puotoje svečiai vairsins iškilmingą vakariene, atsigavins veikiantčiame bare ir muskulius išjudins šokant prie „Neo-Lituanų“ muzikos. Pabuvoti besilinksminantių svečių tarpe, užsisakykite stalus ar pavienes vietas, kuomet greičiausiai — dėl informacijos teiraukitės klubo patalpose (tel. 476-9100) ar Vidai Jokubauskieni (tel. 737-1163, po 7 val. vak.)

(pr.)

x Religinės skaitybos būrelis susirinkimas bus šį sekmadienį, lapkričio 3 d., 11 val. priešpie Jaunimo centro posėdžių kambaryje. Bus diskutuojama tema „Religijumas Lietuvoje ir išeivijoje“. Prieš diskusijas įžanginius žodžius tars Mindaugas Pleškys, Donatas Bielskus, Danguolė Kvilytė, Daina Kojelytė ir Algimantas Kezys. Kam teko lankytis Lietuvoje ir stebėti ten religingumo pasireiškimus, kviečiami į susirinkimą atsilankyti ir pasidalinti savo mintimis.

x „Ateities“ žurnalo vakaras ir jaunesiems bendradarbiams premijų įteikimas bus lapkričio 23 d. (ne 2 d., kaip vakar dienos laidoje klaidingai paskelbta) Jaunimo centre. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

x Loretto ligoninė lapkričio 8 d., penktadienį, rengia diskusijas socialiniais, medicininiais ir moraliniais klausimais, susijusiais su AIDS. Diskusijos bus ligoninės salėje, šeštame aukšte, rytinėje ligoninės dalyje. Publika kviečiama dalyvauti.

x Lietuvos Vyčių 36-tos kuopos susirinkime buvo nartata prisiūti savo globotiniui sąžinės kalinį Viktorą Petkų. Nariai raginami rašyti jam laiškus: Viktoras Petkus, USSR 618263 Permskys Oblast, Chusovskio Raion, Pos. Kuchino, Uchr. VS-389/36.

x „Chicago Sun-Times“ spalio 29 d. išspausdino kun. J. Prunskio laišką, atkreipiantį dėmesį, kad marksistinė Etiopijos vyriausybė parodoja užsieniui grūdus, nusiūstus badaujantiems, norėdama gauti tvirtos valiutos. Komunistai išnaudoja žmones ir kituose okupuotose kraštuose, kaip Lietuvoje, Latvijoje, Ukrainoje, Lenkijoje.

x Steponas A. Bučmys, Dayton, Ohio, su laimėjimų šaknelėmis atsiuntė ir 15 dol. dekenščio paramai. Labai dėkojame už auką.

x Inž. Mečys Krasauskas, South Pasadena, Fla., Antanas Bulota, Los Angeles, Cal., J. G. Asminas, Livonia, Mich., P. Petrušaitis, Racine, Wisc., Domas Misulius, Lemont, Ill., Jonas Banionis, Hartford, Ct., Akvilina Odienė, Union Pier, Mich., Juozas Mickūnas, Orange, Mass., Adolfas Švažas, Downers Grove, Ill., Regina Spirauskas, Glendale, Cal., Antanas Pinkus, Los Angeles, Cal., atsiuntė po 10 dol. auką ir gražino laimėjimų šakneles. Labai ačiū.

x Agota Dunaitis, Chicago, Ill., pratęsė prenumeratą su 25 dol. auką. A. Dunaitis įrašė ir garbės prenumeratorio sąrašą, o už rėmimą savos spaudos tarime nuoširdų ačiū.

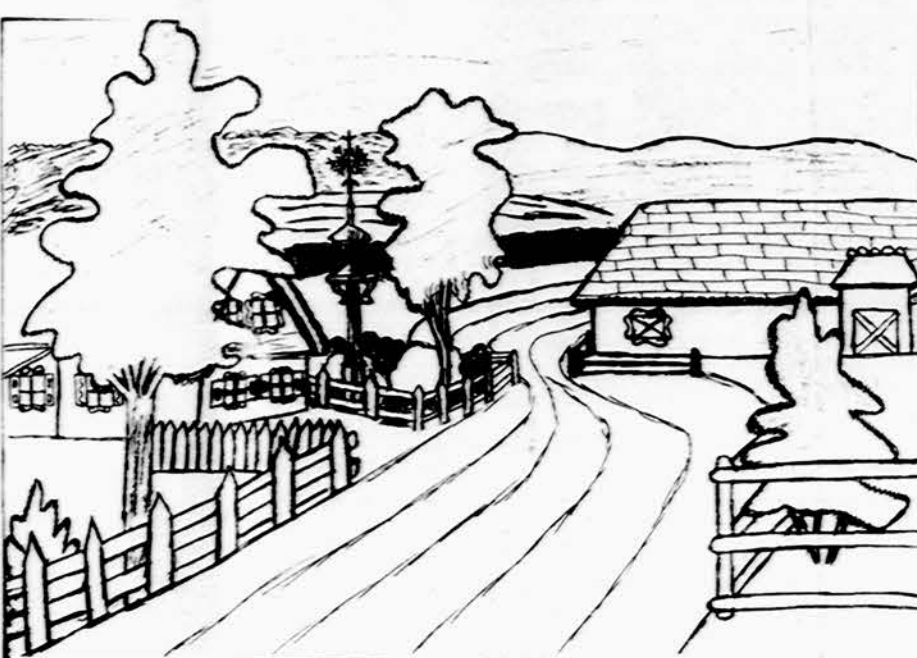
x 10 dienų Vilniuje — ekskursija išvyksta gruodžio 20-tą d. grįžta sausio 4-tą d. 1986. Kaina iš Chicago \$1550, o iš New Yorko, \$1370. Registracija ir informacija: American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Avenue, Chicago, Illinois 60643, (312) 238-9787 (pr.)

x Nuperkame automobilius ir kitus daiktus gyvenantiems Lietuvoje ir padame sutvarkyti palikimus. Kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 312 238-9787. (sk.)

x Clevelando vyrų okteto, vadovaujamo Rytų Babicko koncertas įvyks Jaunimo centre lapkričio 10 d. 3 val. Koncertą rengia Vasario 16 gimnazijai remti komitetas. Bilietai jau gaunami Vaznelių Gifts International prekyboje. Bilietų kainos 8, 7, 6 ir 5 doleriai. (sk.)



Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629



Lietuviška sodyba

Piešė Rūta

ZUVUSIEMS UŽ TĖVYNĘ (Vėlinėse)

Už Tave, Kristau,
už laisvę tėvynės
Jie aukojos, jie
vis dar aukojas.
Per — jos — verbų, per
golgotų gadynes,
Kryžkelius, Tu
smūkeliu rymojes,
Rask vietos jiems, pas —
savąsias kojas.
St. Radžiūnas

JEI AŠ BŪČIAU MOKYTOJAS

Jei aš būčiau mokyklos mokytojas, aš pirmiausia sudaryčiau didesnes klases. Mano mokiniai sėdėtų gražiai ir atidžiai klausytų. Aš namų darbo daug neduociau, palikčiau vaikams laiko, kad galėtų pradėti savo namų darbus jau klaseje.

Kartais vaikai nori pasportuoti ar pažaisiti, tai aš mokyčiau juos lietuviškų žaidimų. Vaikai vis mano, kad mokytojas nemoka mokyti. Aš išrinkčiau porą mokinių ir leisčiau jiems vieną dieną pamokyti lietuviškoje mokykloje.

Aš daug nenoriu, tik pakeisti tą pačią rutiną kiekvieną savaitę.

Karigaila Petrulis,
Detroito „Žiburio“ aukšt.
lit. m-los mokinys
(„Žiburio spinduliai“)

„SAULĖLYDŽIO GIESMĖ“

Šio eilėraščio pradžioje poetas Balyš Sruoga rašo, kad niekas jam negali pastoti kelio, jis gali viską pasiekti, ko siela betrokštų. Čia matome žmogų pilną energijos ir viltingis.

Toliau poetas jaučiasi prie žemės pririštas, suvaržytas. Savo svajonėmis ir mintimis jis norėtų nuo žemės atsipalaiduoti. Jam žemė nėra daugiau tokia gera vieta, bet tikrenybėje jisai priklauso žemei ir visoms žemišioms kančioms.

Trečiame posmelyje palyginama saulės kelionė su gyvenimu, kuris kyla ir leidžiasi. Tik gal pati giesmė skrendanti ir plaukianti vienodai.

Ketvirtame posme poetas jau mato tikrą šviesą. Jis negali eiti per gyvenimą pats vienas, bet reikalingas draugystės ir pagalbos. Dabar poetas jau mato savo gyvenimo saulę leidžiantis.

Penktame posme poetas pagaliau grįžta į žemę. Jo savas atradimas yra čia žemėje, iš kurios jis semia jėgas gyventi ir mylėti.

Monika Palūnaitė,
Clevelando Šv. Kazimiero aukšt. lit. m-los mokinė
(„Pavasario garsai“)

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyrius

GALVOSŪKIO NR. 2 ATSAKYMAS

Lietuvoje populiarūs buvo šie grybai: baravykas, raudonviršis, lepišis, kazlėkas, kelmučiai, bobausis, žagarūnas penkiapirštis, voveruškos, rudmėsės, ūmėdės. Nuodingieji: raudonoji ir žalsvoji musmiris.

GALVOSŪKIO NR. 3 ATSAKYMAI

1) Taip. 1953 m. buvo atlikti bandymai, tik žiūrovai turi užsidėti specialius akinius. 2) Ne. Kai kurios radijo bangos eina toliau diena, negu naktį, o kitos bangos daro atvirkščiai. 3) Ne. Pirmoji reguliariji TV programa prasidėjo 1930 m. Europoje, o JAV prasidėjo 1941 m. 4) Ne. Juoda balta TV aparatu galima matyti spalvotas TV programas, tik jos nebus spalvotos. 5) Taip. Naujausiose traukiniuose ir laivuose galima radiofonu pasiekti bet kokį numerį krašte, lygiai kaip iš viešojo telefonu pasikalbėjimo punkto. 6) Ne. TV programos galima įrašyti į vaizdajuostes ir rodyti daug kartų. 7) Taip. Radijo bangos gali eiti daug toliau, negu TV bangos. Radijo bangos gali eiti „plink pasaulį“. 8) Ne. Trūkdymai būna, kai tu pačią bangą kita radijo stotis išsiųgia arba elektros aparatai. 9) Taip. 10) Taip. Kilnojama TV stotį galima įrengti ir automobilyje. Transmitteris padedamas užpakalinėje automobilio sėdynėje, o filmavimo aparatas ant automobilio stogo.

langelių užpildykite muzikos instrumentų pavadinimais anglų kalba, nes juos geriau žinote. Kurį vardus žinote lietuviškai, parašykite atskirame lapelyje. Skersai instrumentų vardai prasideda skaitlinėmis nuo 1 - 9. Žemyn vardai prasideda raidėmis A, O, M, T, C, O, T. Iš viso 16 instrumentų pavadinimų. Kas išspręs šį uždavinį be klaidų, gaus 10 taškų, kas truputį suklys, tik 5 taškus gaus.

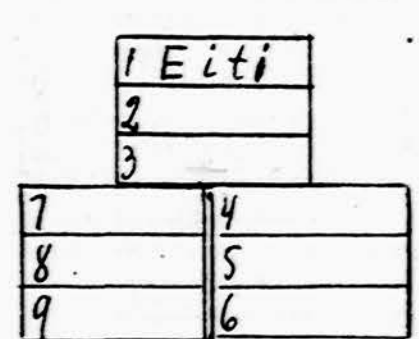
GALVOSŪKIS NR. 23



(Žiūrėkite piešinėlį). Iš kurių skaitlinių yra sudaryta šio vyro galva?

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 24



(Žiūrėkite brėžinėli). Pradedame naujos rūšies žodžių žaidimą, angliškai vadinamą Connectograms. Tai žodžių jungimo grandinė, kur paskutinis žodis turi turėti ryšio su pirmuoju arba atvirkščiai. Pvz. stalas — koja = Stalo koja — žmogus = koja žmogaus — galva = žmogaus galva — plaukai = galvos plaukai ir t.t. Šiame brėžinėlyje paimtas pradinis žodis „eiti“. Reikės sudaryti 9 žodžių grandinę, panašiai kaip stalas. Pradžioje duosiu žodžių grandinę sumaišytomis raidėmis. Perstatę raides, gausite tikrus žodžius, kuriuos įrašysite į brėžinėli. 2) Linkas, 3) lipausa, 4) žatinpi, 5) magtą, 6) boltigo, 7) mesniplis, 8) tinriptis, 9) Kaveistą.

(10 taškų)

GALVOSŪKIS NR. 25

Jurgis Washingtonas 1789 m. balandžio mėn. 30 dieną buvo įvestas į pareigas (inaugurated) kaip pirmasis Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas. Kuriam mieste buvo šios iškilmės?

(5 taškai)

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Nuo mirties neišbėgsi (Anykščiai).

Artimesni marškiniai, ne-
kaip sėmėga (švarkas).

Kvailio nereiks ieškoti su šakaliu (nedideliu pagaliu) — jis pats pasirodys.

Tavo liežuvis ir maris išlaktų (Sėduva).

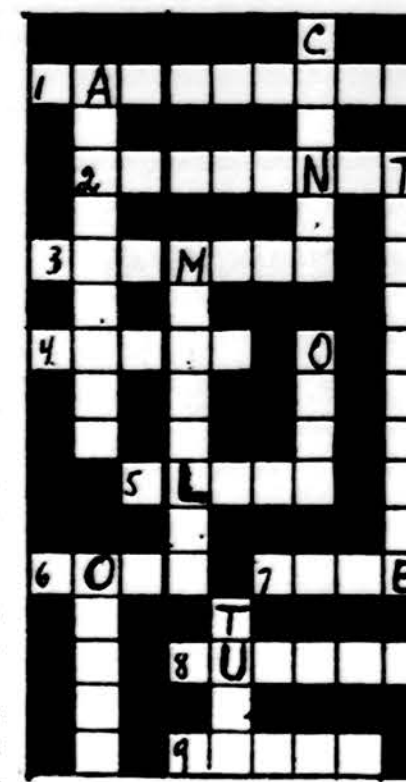
Nuliūdo kaip nuo bulvienės blūdo.

EGZAMINAI

Mokytojas: — Jei dieną mes kvėpuojame deguonį (ox-ygen), ką mes kvėpuojame naktį?

Mokinys: — Azotą (nitro-gen).

GALVOSŪKIS NR. 22



(Žiūrėkite brėžinį) Tuščius